

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาการเกษตร

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรกฎาคม ๒๕๖๒

คำนำ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบาย ให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดร่วมกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมาย ในการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคต ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและภาคส่วนต่างๆในจังหวัด โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัด มีการจัดเก็บข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรและการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบ และหน้าที่ดังนี้ กำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบาย (Agenda) และแนวทางการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศไทย ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ทำหน้าที่เป็นกลไกในการกำกับ ดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัดนั้นๆ ประสานการแก้ไขปัญหา ด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด (Area-based) กับหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ ตามนโยบายที่สำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก ได้ดำเนินการโดยมีกระบวนการ Work Flow ในการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเชิงนโยบาย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในจังหวัด จัดเวทีการมีส่วนร่วม เพื่อระดมความคิดเห็น พร้อมทั้งรับฟังปัญหาความต้องการ วิเคราะห์ สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ฉบับทบทวนปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ได้เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และขอความเห็นชอบแผนฯ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดเรียบร้อยแล้ว

กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

(๑)-(๓)

ส่วนที่ ๑ บทนำ

- ที่มา ๑-๑
- ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ ๒-๑๑
- ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

- ข้อมูลทั่วไปที่สำคัญของจังหวัด ๑๒-๒๕
- ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ๒๕-๔๙

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก

- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ ๕๐-๕๑
- กลยุทธ์การพัฒนาที่ได้จากการจัดทำ TOWS Matrix ๕๒-๕๔

ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ด้านการเกษตร ๕๕-๕๖
- แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ๕๗-๕๘
- และความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับ
- แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ๕๙-๕๙
- เป้าหมายตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ๖๐-๖๖
- ของจังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๕ โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

- โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ๖๗-๘๖

ส่วนที่ ๖ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

๘๗-๑๒๐

- โครงการภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาคผนวก

- คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- คำสั่ง คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘(๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสหภาพเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้ วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติ ที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงาน จัดทำแผน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืน

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑- ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเข้าสู่การให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบ การดำเนินงาน ในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์ เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการ พัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ **“เกษตรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตร ยั่งยืน”** โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

^๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(๒๕๖๑,ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

^๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(๒๕๕๙,ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๓ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๓.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่ทำได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวมคัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๓.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า และพัฒนารูปแบบกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

๒.๓.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๓.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดทำการเกษตรตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

^๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง^๔

๒.๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินของเกษตรกรและการลู่ล่าเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้ลู่ล่าและออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกร ใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ที่ทันสมัย แก้ปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าไม่ชัดเจนอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๔.๒ การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร รวมทั้งแก้ปัญหา น้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่ท่วมเป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่ และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมปี ๒๕๕๔ และหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหา น้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็ว ไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ ๑ ปี และในด้านเกษตรกรรมดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีต่างๆ เช่นการแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่อีกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยคานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น

๒.๕ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๕

๒.๕.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทยเป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำเกษตรเป็นงานหนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

^๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๕๗, กันยายน). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา.

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องของการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวม การขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลการกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรม สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็งและลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด
- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔
- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี
- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีบริการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร

และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน

- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือ

ระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี

และนวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

และยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

และกระบวนการทำงาน

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

เกษตรแปลงใหญ่ คือ วิธีหนึ่งในการเพิ่มความได้เปรียบทางการแข่งขันของหน่วยผลิตด้วยการคำนวณทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งคือการบริหารความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างต้นทุนการผลิตกับปริมาณการผลิต/ขนาดการผลิต เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี (พันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องจักรกลทางการเกษตร และเทคโนโลยีสมัยใหม่) การจัดการด้านการตลาดและห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ คือ การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างกำไร ความมั่นคงของกิจการและการเติบโต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ วิธีการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง เพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการความรู้ ได้รับความรู้และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเกษตรสมัยใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยใช้สถานที่ที่เป็นที่ตั้งของแปลงเกษตร/ฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นเจ้าของมีความรู้ความสามารถในการผลิตในระดับที่เป็นตัวอย่างให้เกษตรกร รอบบริเวณได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Knowledge Center)

๓. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

โครงการ Smart Farmer คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรเกษตรกร (Human Resource Development) หรือการพัฒนาและส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกร ให้ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำอาชีพเกษตรกรที่ดี

ขึ้นในปัจจุบันและอนาคต เช่น การฝึกอบรม การศึกษา การสอนงานและให้คำแนะนำ (Coaching and Mentoring) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการจัดองค์ความรู้ การเรียนรู้ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงไป สู่ความสำเร็จ และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อยๆ ตลอดเวลาที่ยังมีชีวิต

๔. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรตามแผนที่การเกษตรเชิงรุก (Zoning by Agri-map)

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม คือ วิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของภาคการเกษตร โดยการวางแผนและจัดการให้พื้นที่เกษตรของประเทศที่มีความแตกต่างด้านดิน น้ำ อากาศ ในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้สามารถสร้างรายได้จากการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับประเภท ชนิดพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตต่ำลง การลงทุน รวมทั้งการจัดการให้ปริมาณและคุณภาพสินค้าเกษตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๕. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน (GAP)

ความปลอดภัยด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย (Food Safety) คือ อาหารที่ปลอดสารพิษและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และมาตรฐานสินค้าเกษตร คือ ระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะต่างๆ ของตัวสินค้าเกษตร วิธีและขั้นตอนการผลิต รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับสุขลักษณะความปลอดภัยมาตรฐาน ทั้งนี้ ในแต่ละประเภทประกอบด้วยมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานระบบ

๖. เกษตรอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (Organic Products) คือ ผลิตภัณฑ์จากระบบการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) ซึ่งปลอดจากสารเคมีและการปรุงแต่งโดยสารสังเคราะห์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในทุกๆ ขั้นตอนการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา และเกษตรอินทรีย์ (Organic Farming) คือระบบการเกษตรที่ผลิตอาหารและเส้นใยด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นหลักการปรับปรุงดิน การเคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศการเกษตร

๗. ตลาดสินค้าเกษตร

ตลาดสินค้าเกษตร คือ การ ที่ผู้ซื้อ ผู้ขาย มีการตกลงซื้อขายสินค้าและบริการส่วนกัน รวมทั้งปัจจัยการผลิต ซึ่งจะมีความหมายรวมถึงตลาดภายในประเทศ ตลาดชายฝั่ง ตลาดชายปลึก ตลาดต่างประเทศ ตลาดผลผลิต ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า รวมถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ทั้งนี้ ลักษณะโครงสร้างตลาดที่สำคัญ ประกอบด้วย ลักษณะตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์

๘. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการบริหารและจัดการแบ่งที่ดินแปลกเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน มีการคำนวณโดยหลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียงต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี และมีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ

๙. แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร คือ วิธีการบริหารจัดการสมดุลของอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ (Demand-driven Supply Chains) โดยวิเคราะห์คาดการณ์ปริมาณความต้องการของตลาด (Demand Side) เพื่อนำมาบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ทั้งด้านปริมาณในระยะสั้นและในระยะยาว

๑๐. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการ (กรรมวิธี) จัดการน้ำ ซึ่งโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนา การจัดสรรและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ รวมถึงการจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่ และมีการใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้หมดไป และการบริหารจัดการน้ำต้องเป็น “การจัดการแบบบูรณาการ” หรือไม่ว่า “การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน”

๑๑. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน

โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ วิธีการเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษา ทดลอง และเรียนรู้การใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงไปสู่เกษตรสมัยใหม่ โดยสนับสนุนเครื่องจักรกลผ่านสถาบันเกษตรกร

๑๒. การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ

การพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ คือ การพัฒนาองค์การ (Organization Development) ของสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/องค์กร รวมทั้งการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าในรูปแบบสหกรณ์

๑๓. ธนาคารสินค้าเกษตร

ธนาคารสินค้าเกษตร คือ สถานที่ที่ทำหน้าที่รับฝาก ถอน ให้ยืม หรือแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตร รวมถึงปัจจัยการผลิต (พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยเกษตรกรเอง ในรูปแบบองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

๑๔. การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

การช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร คือ วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt restructuring) และการเพิ่มระดับความสามารถในการชำระหนี้สินของเกษตรกร

๑๕. การจัดระเบียบประมงให้เป็นไปตามมาตรฐาน

การจัดระเบียบประมงให้เป็นมาตรฐาน คือ วิธีการรองรับกฎระเบียบ IUU เพื่อยืนยันว่าสินค้าประมงที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ไม่ได้มาจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (IUU Fishing) เพื่อรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เป็นแหล่งอาหารของมนุษยชาติอย่างยั่งยืน และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดำรงอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

๒.๗ แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน^๖

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน
๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๕๖,๑๕๒ ล้านบาท ลดลงจาก ๑๖๙,๖๓๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ๑๓๙,๙๖๐ ล้านบาท และสาขาประมง ๑๖,๑๙๒ ล้านบาท ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาภาคเกษตรฯ ของภาคตะวันออก มี

^๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, มีนาคม). แผนพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน.

อัตราการหัตถ์เฉลี่ยร้อยละ ๓.๒ ในขณะที่ภาคเกษตรฯ ของประเทศมีอัตราการหัตถ์เฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ สาขาเกษตรของภาคตะวันออก มีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และปัญหาผลไม้ล้นตลาด เป็นต้น สาขาเกษตรมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๒.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาเกษตรฯ ของประเทศ สำหรับสาขาประมงมีสัดส่วน การผลิตเพียงร้อยละ ๐.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก แต่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๒ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๑ รองลงมา คือ ระยองร้อยละ ๑๓.๐ ฉะเชิงเทราร้อยละ ๑๑.๗ ตราดร้อยละ ๑๑.๑ และชลบุรีร้อยละ ๑๐.๗ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าที่สำคัญของภาคตะวันออกมี ดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่

ทุเรียน แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

มังคุด แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง

ลำไย แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

เงาะ แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ลองกอง แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่

ไก่เนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง

ไก่ไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก

เป็ดเนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี

เป็นไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

สุกร แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมง โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมง สูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดตราด รองลงมา คือ ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๑ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๕๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่า ภาคตะวันออกมีพื้นที่เกษตรปลอดภัย รวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิต สินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ ตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

คำขวัญจังหวัดนครนายก “เมืองในฝันที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย รวยธรรมชาติ ปราศจากมลพิษ”
วิสัยทัศน์จังหวัดนครนายก “นครนายก เมืองน่าอยู่”

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

จังหวัดนครนายกตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๔ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๑ องศาตะวันออก มีระยะทางจากกรุงเทพมหานครตามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ เลียบคลองรังสิตผ่านอำเภอองครักษ์ถึงจังหวัดนครนายกกระยะทาง ๑๐ ๕ กิโลเมตรมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่

๒) อาณาเขต

จังหวัดนครนายก เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสระบุรีและจังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี

๓) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก และอำเภอปากพลีส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับอีก ๓ จังหวัด ได้แก่ สระบุรี นครราชสีมา และปราจีนบุรีมีเทือกเขาติดต่อกับเทือกเขาตงพญาเย็นมียอดเขาสูงที่สุดของจังหวัดคือยอดเขาเขียวมีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๓๕๑ เมตร ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบอันกว้างใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เรียกว่า “ที่ราบกรุงเทพ” ลักษณะดินเป็นดินปนทราย และดินเหนียวเหมาะแก่การทำนาทำสวนผลไม้และการอยู่อาศัย

๔) ลักษณะดิน

จากกองแผนการสำรวจที่ดิน จังหวัดนครนายก ของกองสำรวจดิน กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้จำแนกดินภายในจังหวัดนครนายก ไว้ทั้งหมด ๒๘ ชุดดินและจากการศึกษาข้อมูลของชุดดินเหล่านี้พอจะวิเคราะห์ลักษณะและคุณสมบัติของทรัพยากรดินนครนายกเป็น ๕ กลุ่มคือ

๑. ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำใหม่ (Recent alluvium) บริเวณนี้เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plain) ปรากฏให้เห็นตามสันดินริมน้ำ และบริเวณแอ่งริมน้ำของแม่น้ำนครนายก และคลองบ้านนาดินที่เกิดบนสันดินริมน้ำ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่งเป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินที่เกิดบริเวณแอ่งริมน้ำ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒,๓๖๐ ไร่ หรือปริมาณร้อยละ ๒.๔๔ ของพื้นที่จังหวัด

๒. ดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำกร่อย (Brackish water depositse) ในบริเวณที่ราบน้ำท่วมถึงในอดีต (Former tidal flat) ปรากฏให้เห็นอย่างกว้างขวางในที่ลุ่มต่ำตอนใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอองครักษ์ ตอนใต้ของอำเภอเมืองฯ และปากพลี เนื้อดินเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัด(ดินเปรี้ยว) บริเวณนี้มีพื้นที่ประมาณ ๖๐๔,๑๗๑ ไร่ หรือ ๔๕.๕๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

๓. ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำค่อนข้างใหม่และตะกอนลำน้ำเก่า (Semi – recent alluvium) พบเป็นแนวกว้างทางตอนกลางของจังหวัดขึ้นไปจรดเทือกเขาทางตอนเหนือ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มๆดอนๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลานตะพัก ระดับต่ำ เนื้อดินบนเป็นดินทรายหรือทรายแป้ง ดินล่างเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๒๖๐,๖๐๗ ไร่ หรือ ๑๙.๖๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับดินบนลานตะพักระดับสูงขึ้นไป เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายถึงดินเหนียวปนทรายแป้ง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๙,๘๑๔ ไร่ หรือ ๐.๗๔ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

๔. ดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของวัตถุดินกำเนิดที่สลายตัวอยู่กับที่และวัตถุดินกำเนิดที่เคลื่อนที่มาจากบดถมตามแรงโน้มถ่วงของโลก (Residuum and colluvium) บนลานตะพักที่ง่ายต่อการกัดกร่อนและบริเวณเชิงเขา (Erosion terrace and foot hills) พบกระจายอยู่เป็นแห่ง ๆ และในบริเวณเชิงเขาตอนเหนือของจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นดินค่อนข้างตื้น มีเศษหิน ก้อนกรวด หรือลูกรังปะปนอยู่ มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง มีพื้นที่ประมาณ ๑๔,๙๘๗ ไร่ หรือ ๑.๑๓ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

๕. ดินที่เกิดจากภูเขา ปกคลุมด้วยหินในยุคต่าง ๆ พบอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัด มีพื้นที่ประมาณ ๔๐๑,๑๒๓ ไร่ หรือ ๓๐.๒๔ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

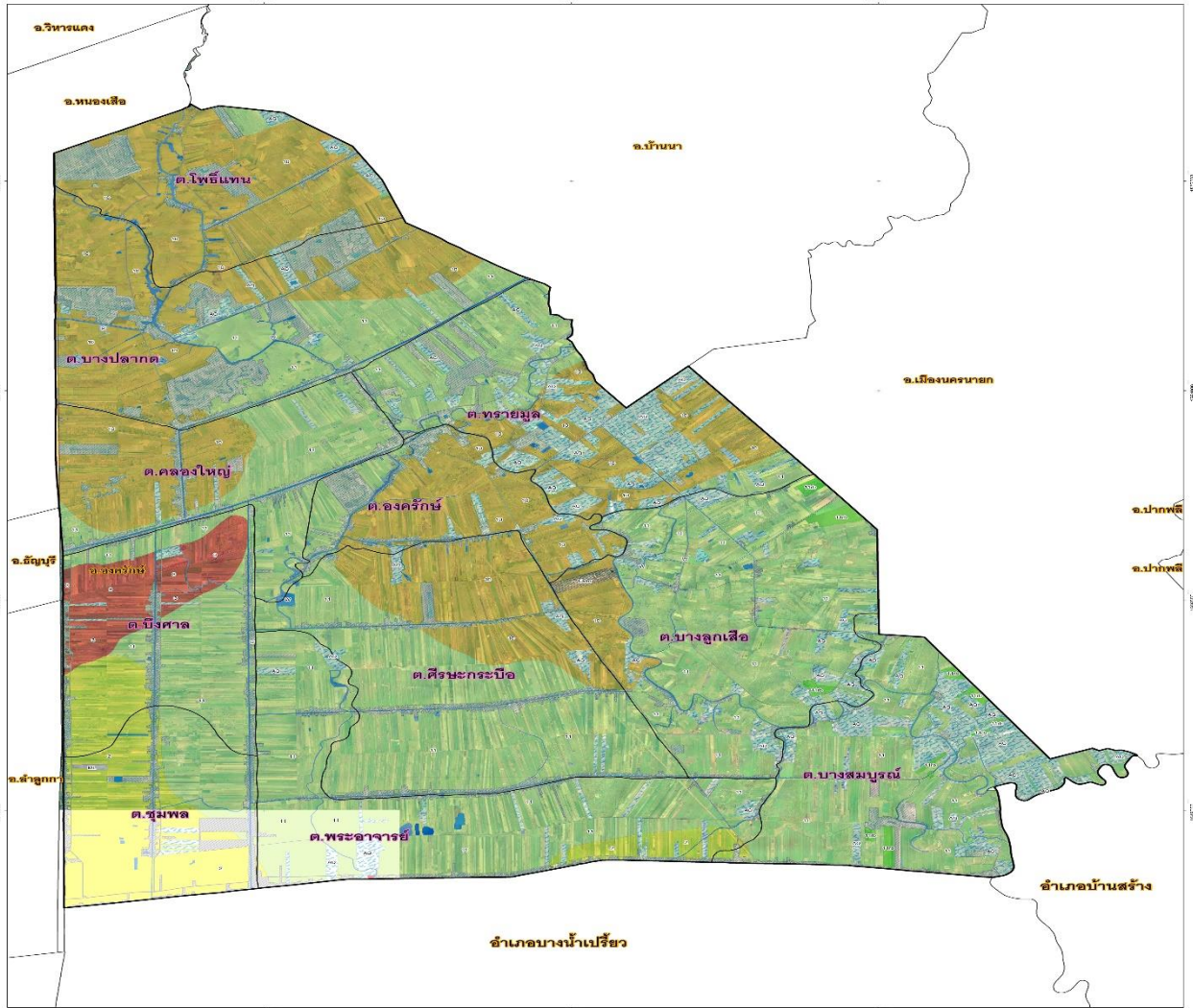
ตาราง พื้นที่ดินที่มีปัญหาในจังหวัดนครนายก

ปัญหา	อ.เมือง ไร่ (%)	อ.บ้านนา ไร่ (%)	อ.องครักษ์ ไร่ (%)	อ.ปากพลี ไร่ (%)	จ.นครนายก ไร่ (%)
๑.ดินเปรี้ยวจัดและขาดอินทรีย์วัตถุ	๑๑๗,๙๙๐ (๒๕.๕๑)	๘๔,๕๘๘ (๓๔.๘๔)	๒๘๙,๗๐๘ (๙๕.๓๑)	๖๑,๘๐๕ (๑๙.๐๕)	๕๕๔,๐๙๑ ไร่ (๔๑.๗๗) %
	๑๘๙,๔๕๗ (๔๒.๕๗)	๑๒๐,๓๕๒ (๔๙.๕๗)	๓๐๓,๙๗๔ (๑๐๐.๐๐)	๙๔,๘๓๕ (๒๙.๒๓)	๙๒๖,๕๔๐ ไร่ (๖๙.๘๕) %
๒.ดินขาดอินทรีย์วัตถุ (น้อยกว่า ๑.๕ %)	๑๘๗,๒๔๖ (๔๒.๐๗)	๒๐,๔๓๐ (๘.๔๑)	๐ (๐.๐๐)	๑๙๒,๑๓๔ (๕๙.๒๕)	๓๙๙,๘๑๐ ไร่ (๓๐.๖๖) %
	๑๔,๙๘๒ (๓.๓๗)	๒,๓๘๗ (๐.๙๘)	๐ (๐.๐๐)	๗,๓๔๒ (๒.๒๖)	๒๔,๗๑๑ ไร่ (๑.๘๖) %
๓.พื้นที่ที่มีความลาดเทสูงมีการชะล้างพังทลายของดินสูง	๑๘๗,๒๔๖ (๔๒.๐๗)	๒๐,๔๓๐ (๘.๔๑)	๐ (๐.๐๐)	๑๙๒,๑๓๔ (๕๙.๒๕)	๓๙๙,๘๑๐ ไร่ (๓๐.๖๖) %
	๑๔,๙๘๒ (๓.๓๗)	๒,๓๘๗ (๐.๙๘)	๐ (๐.๐๐)	๗,๓๔๒ (๒.๒๖)	๒๔,๗๑๑ ไร่ (๑.๘๖) %
๔.ดินต้นอาจมีกรวดเศษหินปะปน	๑๘๗,๒๔๖ (๔๒.๐๗)	๒๐,๔๓๐ (๘.๔๑)	๐ (๐.๐๐)	๑๙๒,๑๓๔ (๕๙.๒๕)	๓๙๙,๘๑๐ ไร่ (๓๐.๖๖) %
	๑๔,๙๘๒ (๓.๓๗)	๒,๓๘๗ (๐.๙๘)	๐ (๐.๐๐)	๗,๓๔๒ (๒.๒๖)	๒๔,๗๑๑ ไร่ (๑.๘๖) %
พื้นที่ที่อำเภอ/จังหวัด	๔๕๕,๐๗๖ (๑๐.๑๒)	๒๔๒,๗๘๓ (๑๐.๑๒)	๓๐๓,๙๗๔ (๑๒.๑๖)	๓๒๔,๔๑๖ (๑๒.๑๖)	๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ (๑๐๐.๐๐) %
	๗๒๘,๑๒๓ ตร.กม.	๓๘๘,๔๕๓ ตร.กม.	๔๘๖,๓๕๙ ตร.กม.	๕๑๙,๐๖๕ ตร.กม.	๒,๑๒๒,๐๐๐ ตร.กม.

หมายเหตุ ดินที่มีปัญหาดินเปรี้ยวข้อ๒๕มีปัญหาดินที่มีอินทรีย์วัตถุต่ำกว่ามาตรฐานอยู่ด้วยดังนั้น พื้นที่ดินเปรี้ยวรวมเข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาดินขาดอินทรีย์วัตถุ(ข้อ๑)ด้วย

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

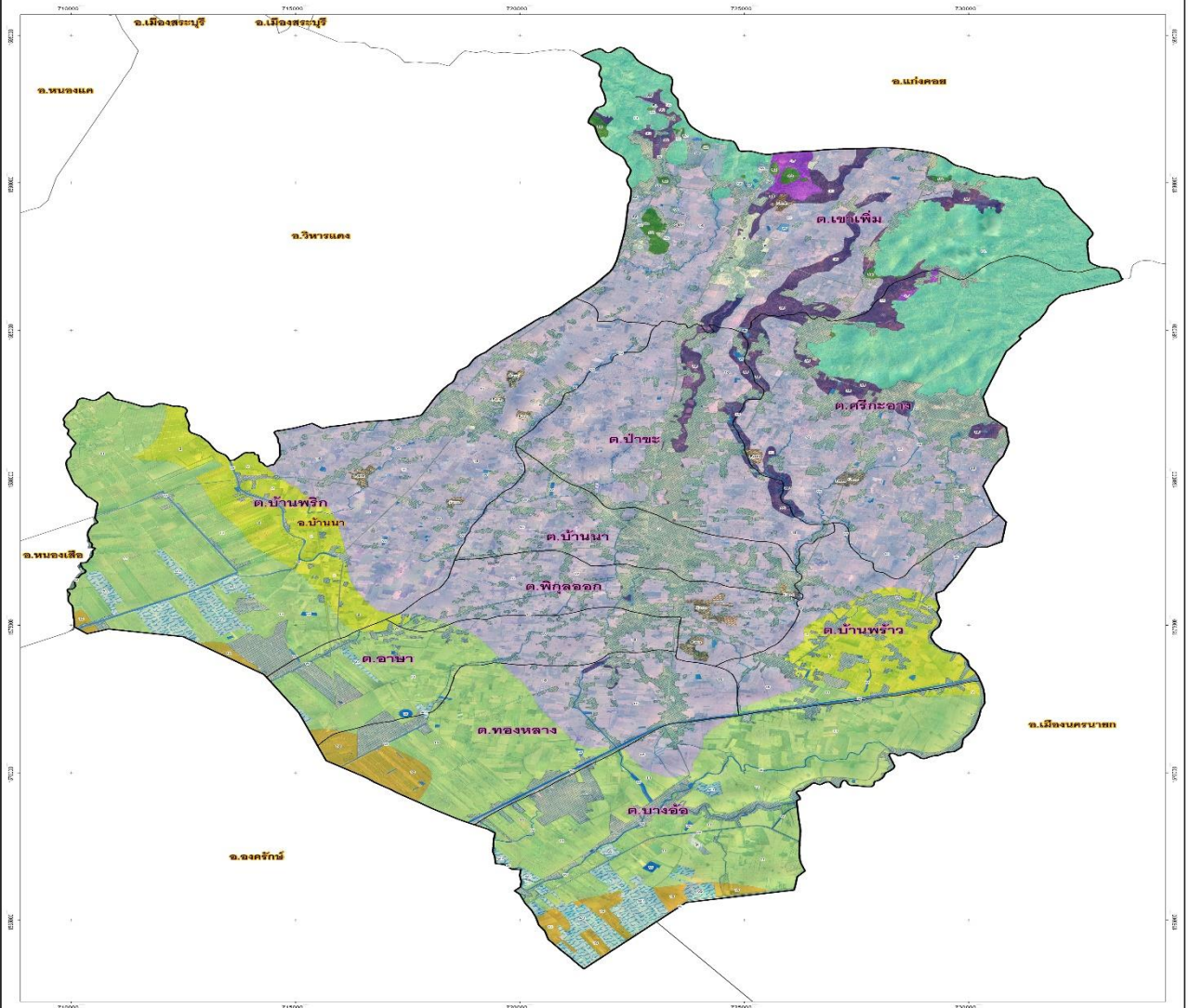
หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	18,087	5.50
3	กลุ่มชุดดินที่ 3 ดินเหนียวลึกลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล	7,537	2.29
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	82,244	24.96
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	149,964	45.51
11rb	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ที่มีกรวยร่อง	1,558	0.47
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	28,272	8.58
Farm	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	471	0.14
ML	ที่ดินคัดแปลง	101	0.03
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	46	0.01
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	33,147	10.06
W	แหล่งน้ำ	8,076	2.45
รวมพื้นที่ทั้งหมด		329,503	100.00

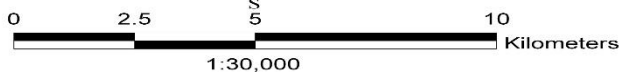
สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักรบพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่ 8 ตุลาคม 2558

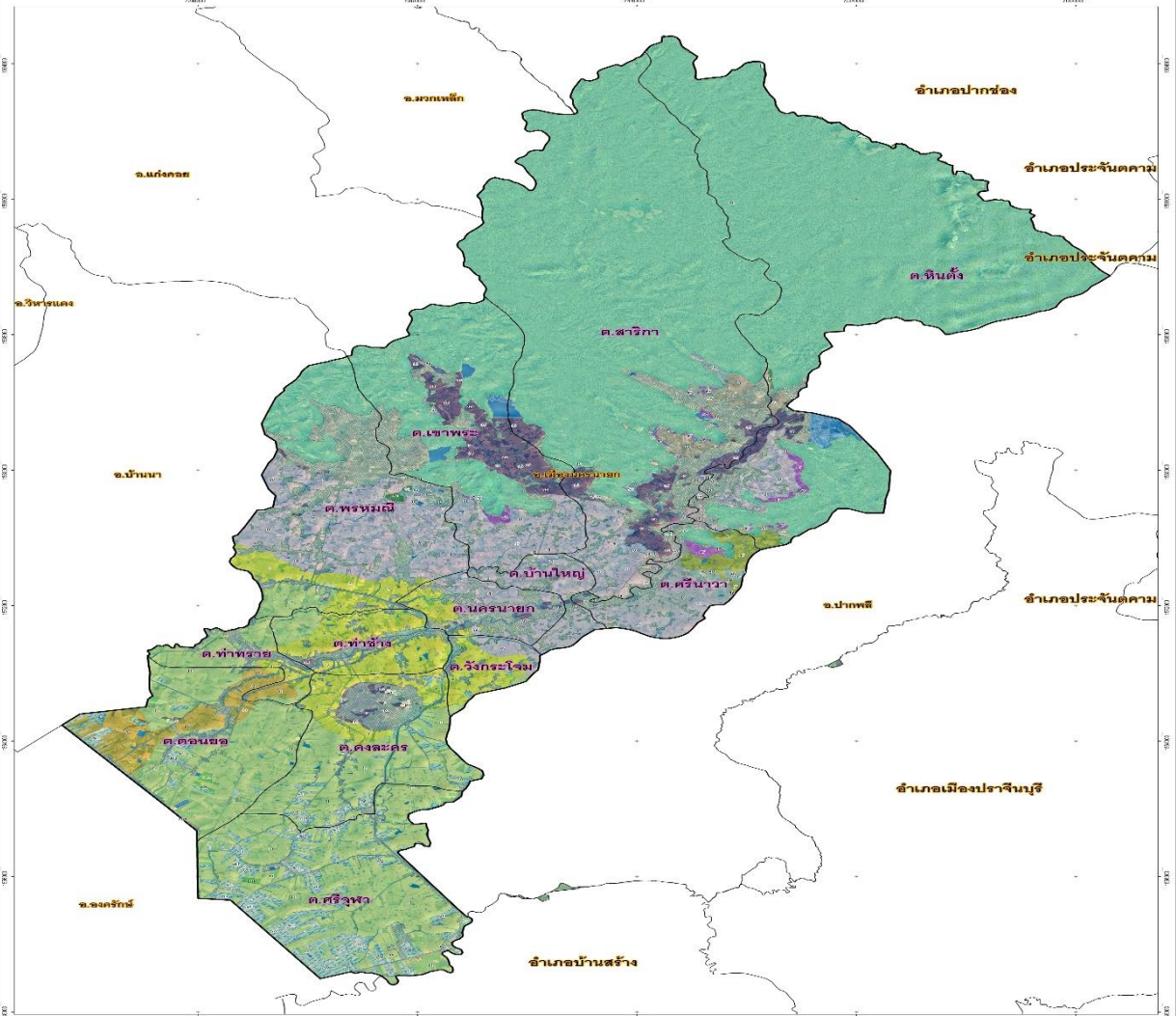
แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

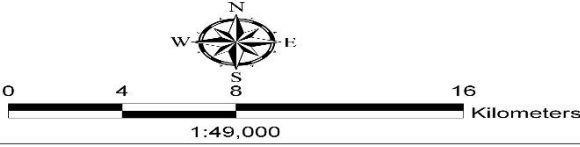
หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	11,672	5.25
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	3,732	1.68
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	49,954	22.45
16	กลุ่มชุดดินที่ 16 ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	80,244	36.06
35	กลุ่มชุดดินที่ 36 ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	7,499	3.37
47	กลุ่มชุดดินที่ 47 ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	789	0.35
56	กลุ่มชุดดินที่ 56 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด	1,017	0.46
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 %	864	0.39
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	5,273	2.37
Farm	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	1,278	0.57
FL	พื้นที่ป่า	20,504	9.22
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	1,008	0.45
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	35,244	15.84
W	แหล่งน้ำ	3,426	1.54
รวมทั้งหมด		222,504	100.00

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

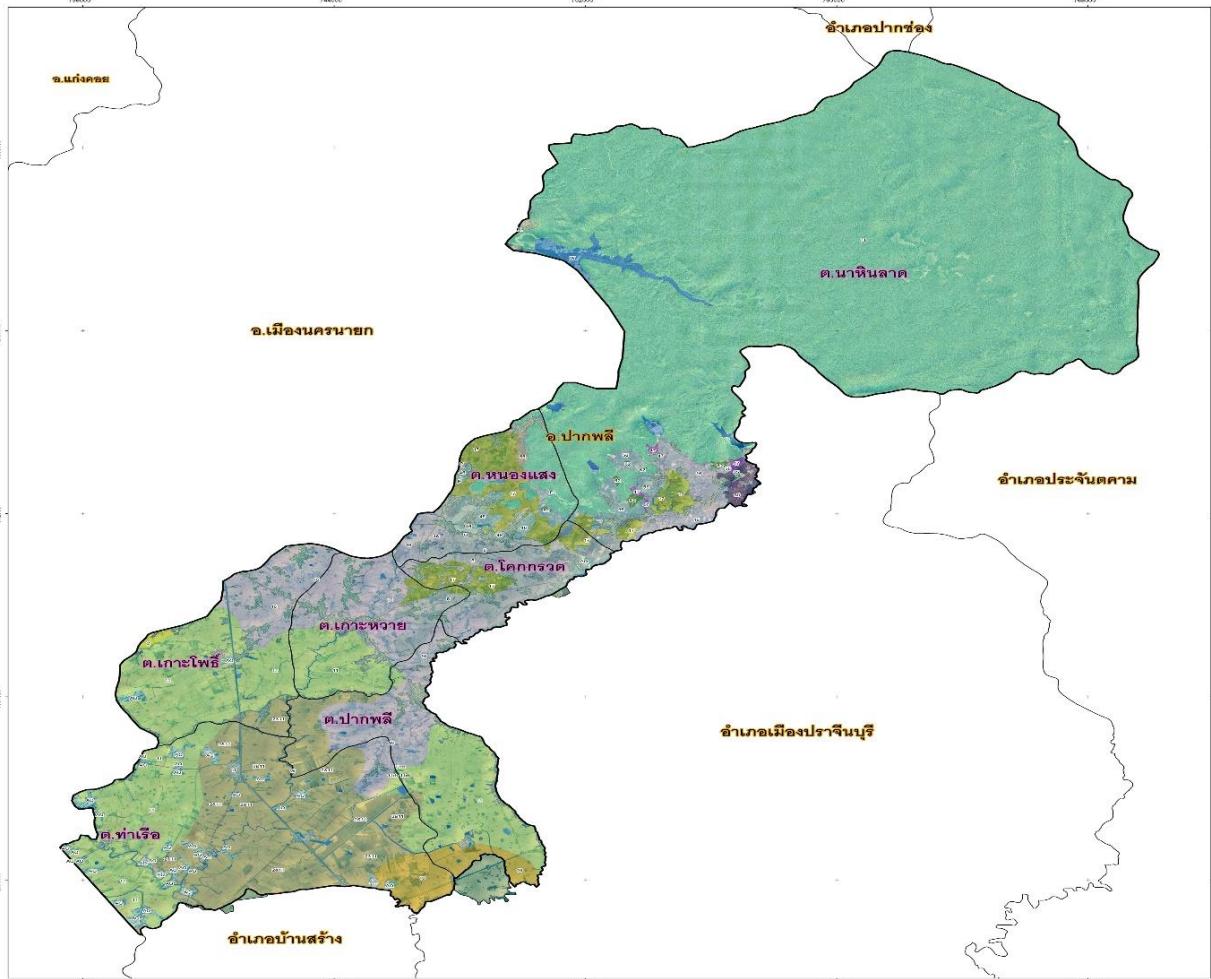
หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	25,594	5.01
6	กลุ่มชุดดินที่ 6 ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด	3,526	0.69
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	7,765	1.52
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	77,239	15.12
11rb	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ที่มีการกร่อน	363	0.07
16	กลุ่มชุดดินที่ 16 ดินทรายเป็งลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	48,908	9.57
17	กลุ่มชุดดินที่ 17 ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	2,933	0.57
35	กลุ่มชุดดินที่ 35 ดินร่วนละเอียดลึกถึงตื้นมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	15,963	3.12
38	กลุ่มชุดดินที่ 38 ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ	2,188	0.43
46	กลุ่มชุดดินที่ 46 ดินตื้นถึงกึ่งกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนา	712	0.14
47	กลุ่มชุดดินที่ 47 ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	2,026	0.40
55	กลุ่มชุดดินที่ 55 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง/เป็นด่าง	3,066	0.60
56	กลุ่มชุดดินที่ 56 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด	2,152	0.42
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 %	514	0.10
ΔQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	14,673	2.87
Farm	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	73	0.01
FL	พื้นที่ป่า	242,582	47.48
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	487	0.10
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	51,601	10.10
W	แหล่งน้ำ	8,565	1.68
รวมทั้งหมด		510,930	100.00

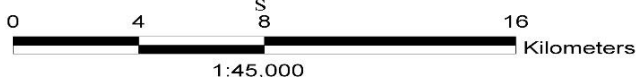

 สถาบันพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 วันที่ 8 ตุลาคม 2558

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	298	0.11
2&11	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึกคล้ายกับกลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัด	27,221	9.84
6	กลุ่มชุดดินที่ 6 ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด	8,122	2.94
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	4,381	1.58
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	38,964	14.09
11rb	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ที่มีการรกร่อง	39	0.01
16	กลุ่มชุดดินที่ 16 ดินทรายเป็งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	22,883	8.28
17	กลุ่มชุดดินที่ 17 ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	8,042	2.91
35	กลุ่มชุดดินที่ 35 ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก	851	0.31
46	กลุ่มชุดดินที่ 46 ดินตื้นถึงกึ่งกรวด หรือเศษหินปนดูกรังหนามาก	1,724	0.62
47	กลุ่มชุดดินที่ 47 ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	318	0.11
55	กลุ่มชุดดินที่ 55 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือดูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง/เป็นด่าง	313	0.11
56	กลุ่มชุดดินที่ 56 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือดูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด	2,851	1.03
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 %	306	0.11
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,678	0.97
FL	พื้นที่ป่า	144,673	52.32
P	บ่อดิน(ดูกรัง)	50	0.02
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	8,287	3.00
W	แหล่งน้ำ	4,526	1.64
รวมทั้งหมด		276,527	100.00

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่ 8 ตุลาคม 2558

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดนครนายก อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ๒ ชนิด มรสุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมนี้พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครนายกประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็น และแห้งแล้งส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป ในฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงประมาณ ๓๙ -๔๑ องศาเซลเซียส โดยฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ภายใต้นี้จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ ๓๙ - ๔๑ องศาเซลเซียส ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๘๐๐ มิลลิเมตร ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของจังหวัดนครนายกอาจล่าช้าไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งแผ่ปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้า อากาศก็จะหนาวเย็นช้า ฤดูหนาวของจังหวัดนี้อาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ ๒๓.๘ องศาเซลเซียส

๒) ปริมาณน้ำฝน

ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ จังหวัดนครนายกมีปริมาณน้ำฝนอยู่ในช่วง ๑,๗๐๐ - ๒,๒๐๐ มม. มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๙๗๑.๕ มม./ปี และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๖๔.๙ มม./เดือน

ตาราง ปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตกในจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

ปี	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑
ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	๒,๒๖๘.๑	๑,๙๒๕.๘	๑,๗๒๐.๖
จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	๑๑๗	๑๔๒	๑๔๖

ที่มา : สถานอุตุนิยมวิทยานครนายก ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๑

๑.๑.๓ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ทรัพยากรป่าไม้ ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดนครนายกมีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายทั้งหมด ๔๐๑,๘๒๐.๙๙ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๒ ของพื้นที่ของจังหวัดนครนายก (๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ หรือ ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ (ปี ๒๕๕๙ มีพื้นที่ป่า ๔๐๐,๓๘๑.๐๓ ไร่) มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๑๔๓๙.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๖

จากหนังสือข้อมูลสถิติกรมป่าไม้ ปี พ.ศ.๒๕๕๔ (ข้อมูลล่าสุดที่ได้จากการแปลงจากภาพถ่ายดาวเทียม Landsat ๕ TW พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๒ มาตรฐาน ๑ : ๕๐,๐๐๐) คงเหลือพื้นที่ป่าจำนวน ๓๙๙,๙๗๕ ไร่ หรือ ๖๓๙.๙๖ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๖ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ซึ่งถูกบุกรุกไปจำนวน ๒๔,๒๐๖ ไร่ หรือ ๓๓.๙๖ ตารางกิโลเมตร เฉลี่ยปีละประมาณ ๒,๒๐๐ ไร่ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร และในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ใช้ประโยชน์ในราชการทหาร

เนื่องจากจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา และป่าไม้ โดยมีอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นศูนย์กลาง ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ยังคงมีอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ตะเข็บรอยต่อของแนวเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นอกจากนี้มีปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า เช่น ไม้กฤษณา กล้ายไม้ เป็นต้น แต่ไม่รุนแรงมากนัก

ส่วนพื้นที่ป่าไม้ ตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ.๒๕๔๔ มีปัญหาในการเข้าไปครอบครองทำประโยชน์แทบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะป่าไม้ถาวรเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามมติ ค.ร.ม. กำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ของชาติ เหตุผลสำคัญเนื่องจากแนวเขตที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ไม่มีรั้วหรือหลักเขต ประชาชนทั่วไปไม่สามารถรู้ได้ว่าแนวเขตดังกล่าวเริ่มต้นที่ไหนอย่างไร และสาเหตุมาจากความต้องที่ดินทำกินของประชาชนโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นพื้นที่ป่า (ไม่มีเอกสารสิทธิ์)

สำหรับพื้นที่ป่าไม้ในเขตที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ใช้ประโยชน์ในราชการทหารนั้น มีการบุกรุกครอบครวัเข้าไปทำประโยชน์มาก โดยเฉพาะแต่พื้นที่ราบเท่านั้น ยังมีการบุกรุกเข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่บริเวณลาดเขา และเขาสูง สาเหตุประการสำคัญเนื่องจากขาดการดูแลรักษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดนครนายก มีทั้งพื้นที่ป่าที่เป็นผืนใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและป่าไม้และสัตว์ป่า อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และพื้นที่ตามภูเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง ดังนี้

- ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน ๓๔๐,๕๗๕ ไร่ ๕๔๔.๙๒ ตารางกิโลเมตร
  - ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘ และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ จำนวน ๑๗,๗๑๐ ไร่ หรือ ๒๘.๓๓๖ ตารางกิโลเมตร
  - ป่าไม้ตามพระบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (พื้นที่ป่าตามภูเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง) จำนวน ๑๐,๙๗ ไร่ หรือ ๑๗.๕๖๒ ตารางกิโลเมตร
  - ป่าบริเวณเขาชะงอกในราชการกระทรวงกลาโหม จำนวน ๕๑,๙๒๑ ไร่ หรือ ๘๓.๐๗๔ ตารางกิโลเมตร
- ส่วนปัญหาพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดนครนายก พบว่ามีสภาพป่าเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง สืบเนื่องมาจากมีการบุกรุกป่าแผ้วถางป่า และเกิดปัญหาไฟป่า

ตารางจำนวนพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มเติม จำแนกตามประเภทพื้นที่ พ.ศ.๒๕๕๙

ประเภทพื้นที่	จำนวนพื้นที่(ไร่/ตร.กม.)
๑.พื้นที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ (พ.ศ.๒๕๓๙-๒๕๔๕)	๗๔ ไร่ / ๐.๑๑๘ ตร.กม.
๒.พื้นที่ปลูกป่าตามโครงการส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจ (พ.ศ.๒๕๓๗-๒๕๔๒)	๑,๖๖๒ ไร่ / ๒.๖๕๙ ตร.กม.
๓.พื้นที่ปลูกป่าตามโครงการพัฒนาป่าชุมชน (พ.ศ.๒๕๓๑-๒๕๔๒)	๒,๓๕๑ ไร่ / ๓.๗๖๒ ตร.กม.

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายกข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดนครนายก แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ อำเภอ ๔๑ ตำบล ๔๐๘ หมู่บ้าน ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ เทศบาลเมือง (เทศบาลเมืองนครนายก) ๕ เทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลท่าช้าง เทศบาลตำบลบ้านนา เทศบาลตำบลองครักษ์ เทศบาลตำบลเกาะหวาย เทศบาลตำบลพิบูลออก) และ ๓๙ องค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่ทั้งหมด ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่การเกษตร ๖๘๗,๐๑๘ ไร่ ร้อยละ ๕๑.๘๐ มีพื้นที่ชุมชนและพื้นที่อื่นๆ (สนง.เกษตรจังหวัดฯ ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

อำเภอเมืองนครนายก จำนวน ๑๓ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลนครนายก ตำบลท่าช้าง ตำบลบ้านใหญ่ ตำบลวังกระโจม ตำบลท่าทราย ตำบลดอนยอ ตำบลศรีจุฬา ตำบลดงละคร ตำบลศรีนาวา ตำบลสาริกา ตำบลหินตั้ง ตำบลเขาพระ ตำบลพรหมณี

อำเภอปากพลี จำนวน ๗ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลปากพลี ตำบลเกาะหวาย ตำบลเกาะโพธิ์ ตำบลโคกกรวด ตำบลท่าเรือ ตำบลหนองแสง ตำบลนาหินลาด

อำเภอบ้านนา จำนวน ๑๐ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบ้านนา ตำบลบ้านพร้าว ตำบลบ้านพรึก ตำบลอาษา ตำบลทองหลาง ตำบลบางอ้อ ตำบลพิบูลออก ตำบลป่าชะ ตำบลเขาเพิ่ม ตำบลศรีกะอ

อำเภอองค์กรักษ์ จำนวน ๑๑ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลองค์กรักษ์ ตำบลพระอาจารย์ ตำบลบึงศาล ตำบลศิระชะกระบือ ตำบลโพธิ์แทน ตำบลบางสมบุรณ์ ตำบลทรายมูล ตำบลบางปลากด ตำบลบางลูกเสือ ตำบลชุมพล ตำบลคลองใหญ่

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

โครงสร้างประชากร จังหวัดนครนายก มีประชากรจำนวน ๒๕๙,๓๔๒ คน ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม ๒๕๖๐) แยกเป็นชาย ๑๒๘,๒๓๖ คน หญิง ๑๓๑,๑๐๖ คน จำนวน ๙๕,๙๕๕ หลังคาเรือน แยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

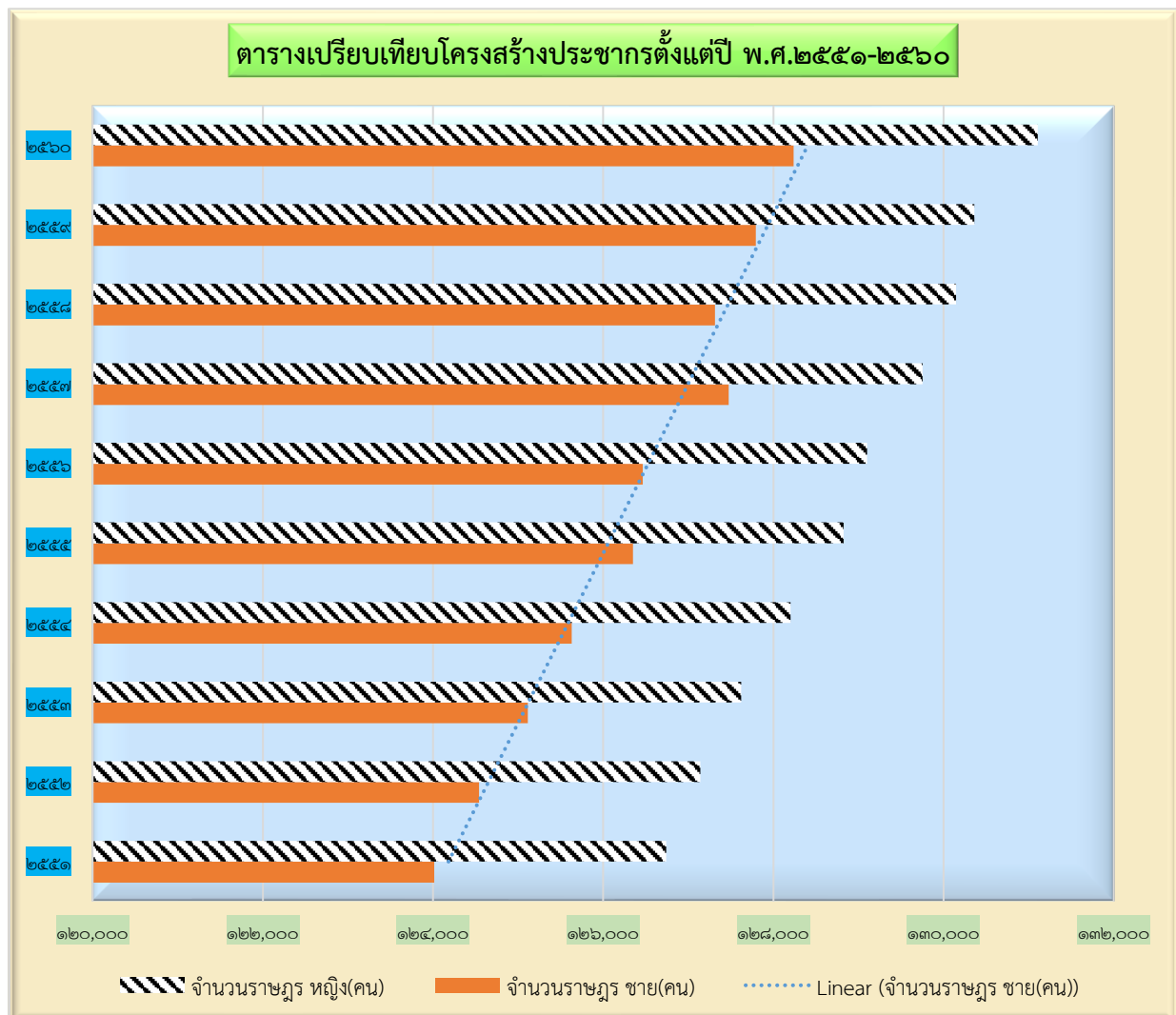
จังหวัด นครนายก	ชาย (คน)		หญิง (คน)		รวม (คน)		จำนวนบ้าน	
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
อำเภอเมือง นครนายก	๔๒,๔๗๗	๔๒,๔๗๑	๔๑,๘๗๙	๔๒,๑๙๓	๘๔,๓๕๖	๘๔,๖๖๔	๓๐,๗๙๖	๓๑,๗๐๕
อำเภอปาก พลี	๑๑,๑๑๔	๑๑,๐๔๐	๑๑,๕๘๑	๑๑,๕๗๖	๒๒,๖๙๕	๒๒,๖๑๖	๗,๗๙๘	๘,๐๐๑
อำเภอบ้านนา	๓๑,๗๐๓	๓๑,๗๘๙	๓๒,๐๐๕	๓๒,๑๑๕	๖๓,๗๐๘	๖๓,๙๐๔	๒๒,๑๒๐	๒๒,๖๓๑
อำเภอ องค์กรักษ์	๒๙,๗๓๕	๓๐,๒๑๓	๓๐,๖๗๓	๓๑,๑๕๙	๖๐,๔๐๘	๖๑,๓๗๒	๒๐,๐๘๒	๒๐,๖๘๗
เทศบาล ตำบล องค์กรักษ์	๑,๒๙๙	๑,๓๐๓	๑,๓๙๘	๑,๓๗๓	๒,๖๙๗	๒,๖๗๖	๑,๒๖๑	๑,๒๗๐
เทศบาล ตำบลบ้านนา	๒,๔๗๗	๒,๔๓๒	๒,๘๑๓	๒,๗๕๕	๕,๒๙๐	๕,๑๘๗	๒,๓๓๐	๒,๓๖๙
เทศบาล ตำบลเกาะ หวาย	๙๐๑	๘๙๑	๑,๐๑๙	๑,๐๐๖	๑,๙๒๐	๑,๘๙๗	๗๒๘	๗๓๓
เทศบาล ตำบลท่าช้าง	๕๐๙	๔๙๘	๕๔๑	๕๑๙	๑,๐๕๐	๑,๐๑๗	๓๒๑	๓๒๓
เทศบาลเมือง นครนายก	๗,๕๘๐	๗,๕๙๙	๘,๔๕๓	๘,๔๑๐	๑๖,๐๓๓	๑๖,๐๐๙	๘,๐๖๕	๘,๒๓๖
รวม	๑๒๗,๗๙๕	๑๒๘,๒๓๖	๑๓๐,๓๖๒	๑๓๑,๑๐๖	๒๕๘,๑๕๗	๒๕๙,๓๔๒	๙๓,๕๐๑	๙๕,๙๕๕

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
: ที่ทำการปกครองจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ธันวาคม ๒๕๖๐

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างประชากรตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๐

ที่	ปี พ.ศ.	จำนวนราษฎร (คน)			การเปลี่ยนแปลงประชากร
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	๒๕๕๑	๑๒๔,๐๑๓	๑๒๖,๗๔๐	๒๕๐,๗๕๓	-
๒	๒๕๕๒	๑๒๔,๕๔๒	๑๒๗,๑๔๑	๒๕๑,๖๘๓	เพิ่มขึ้น ๙๓๐ คน
๓	๒๕๕๓	๑๒๕,๑๑๓	๑๒๗,๖๒๑	๒๕๒,๗๓๔	เพิ่มขึ้น ๑,๐๕๑ คน
๔	๒๕๕๔	๑๒๕,๖๓๑	๑๒๘,๒๐๐	๒๕๓,๘๓๑	เพิ่มขึ้น ๑,๐๙๗ คน
๕	๒๕๕๕	๑๒๖,๓๕๑	๑๒๘,๘๒๖	๒๕๕,๑๗๗	เพิ่มขึ้น ๑,๓๔๖ คน
๖	๒๕๕๖	๑๒๖,๔๖๖	๑๒๙,๑๐๒	๒๕๕,๕๖๘	เพิ่มขึ้น ๓๙๑ คน
๗	๒๕๕๗	๑๒๗,๔๗๓	๑๒๙,๗๕๒	๒๕๗,๒๒๕	เพิ่มขึ้น ๑,๖๕๗ คน
๘	๒๕๕๘	๑๒๗,๓๑๔	๑๓๐,๑๔๗	๒๕๗,๔๖๑	เพิ่มขึ้น ๒๓๖ คน
๙	๒๕๕๙	๑๒๗,๗๙๕	๑๓๐,๓๖๒	๒๕๘,๑๕๗	เพิ่มขึ้น ๖๙๖ คน
๑๐	๒๕๖๐	๑๒๘,๒๓๖	๑๓๑,๑๐๖	๒๕๙,๓๔๒	เพิ่มขึ้น ๑,๑๘๕ คน

หมายเหตุ : จำนวนประชากรของจังหวัดนครนายกมีการเปลี่ยนแปลงโดยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดนครนายกนับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ ๙๒.๘๕ นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ ๕.๖๑ และนับถือศาสนาคริสต์ ประมาณร้อยละ ๑.๕๔

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครนายก ข้อมูล เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๒) การศึกษาและการเรียนรู้

ข้อมูลด้านการศึกษา ปี ๒๕๖๐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สรุปได้ ดังนี้

ทางด้านการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๐ จังหวัดนครนายกมีสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาจำนวนการ ๑๖๒ แห่ง มีห้องเรียน ๑,๘๑๘ ห้อง มีครูทั้งสิ้น ๒,๒๔๙ คน และมีนักเรียน ๓๘,๐๘๖ คน โดยคิดเป็นอัตราส่วนส่วนนักเรียน ๑๗ คนต่อครู ๑ คน ส่วนระดับอาชีวศึกษามีอาจารย์ ๑,๒๘๙ คน มีนักศึกษา ๑๘,๙๔๕ คน คิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ยนักศึกษา ๑๕ คน ต่ออาจารย์ ๑ คน

ตาราง จำนวนสถานศึกษาห้องเรียน ครู และ นักเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูและอัตรา ส่วนนักเรียนต่อครู และอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ลำดับ	สังกัด/ประเภทสถานศึกษา	จำนวน				อัตราส่วน	
		สถานศึกษา (แห่ง)	ห้องเรียน (ห้อง)	ครู (คน)	นักเรียน (คน)	นักเรียน : ครู	นักเรียน : ห้อง
๑	สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๔๓	๑,๕๕๑	๑,๘๓๗	๓๐,๑๔๐	๑๖	๑๙
๒	สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๑๕	๒๐๒	๓๑๘	๖,๐๒๑	๑๙	๓๐
๓	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	๓	๖๒	๘๖	๑,๙๐๒	๒๒	๓๑
๔	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๑	๓	๘	๒๓	๓	๘
รวม		๑๖๒	๑,๘๑๘	๒,๒๔๙	๓๘,๐๘๖	๑๗	๒๑

ที่มา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๐

ตาราง จำนวนสถานศึกษา อาจารย์นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา อัตราส่วนนักศึกษา ต่ออาจารย์ จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ลำดับ	สังกัด/ประเภทสถานศึกษา	จำนวน			อัตราส่วน นักศึกษา : อาจารย์
		สถานศึกษา (แห่ง)	อาจารย์ (คน)	นักศึกษา (คน)	
๑	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๓	๑๗๔	๓,๗๙๔	๒๒
๒	สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน	๑๕	๓๔๘	๖,๐๒๑	๑๗
๓	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	๑	๕๗๘	๗,๕๕๐	๑๓
๔	สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน	๑	๑๘๙	๑,๕๘๐	๘
รวม		๒๐	๑,๒๘๙	๑๘,๙๔๕	๑๕

ที่มา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๐

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคม

จังหวัดนครนายกตั้งอยู่บนเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ รวมทั้งอยู่บนเส้นทางไปสู่ชายแดนไทย - กัมพูชาซึ่งเป็นประตูเศรษฐกิจสู่อินโดจีนทางด้านตะวันออกเส้นทาง การคมนาคม ที่สำคัญของจังหวัดดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ (ถนนสุวรรณศร) แยกจากถนนพหลโยธินที่ตำบลหินกอง จังหวัดสระบุรีผ่านอำเภอบ้านนา - เข้าจังหวัดนครนายก - จังหวัดปราจีนบุรีไปสิ้นสุดที่ชายแดนไทย-กัมพูชาอำเภอรั้ว ประเทศจังหวัดสระแก้ว

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ จากรังสิต-จังหวัดนครนายก

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๒๒ จากอำเภอบ้านนา - อำเภอแก่งคอย - จังหวัดสระบุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๗๖ สายนครนายก-บ้านสร้าง - จังหวัดปราจีนบุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕๔๑ เข้าอำเภองครักษ์ - อำเภอบางน้ำเปรี้ยว - จังหวัดฉะเชิงเทรา

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ก่อสร้างทางรถไฟสายแก่งคอย-คลองสลิบเก่าเชื่อมระหว่างภาคเหนือ/ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อรับส่งสินค้าโดยผ่านจังหวัดนครนายกในเขตอำเภอบ้านนา และอำเภองครักษ์

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ ผลผลิตภัณฑมวลรวมของจังหวัดนครนายก (GPP) ๑๖ สาขา

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจจังหวัดนครนายก ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดในปี พ.ศ.๒๕๖๐ พิจารณา ได้จากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ณ ราคา ๒๖,๘๓๖ ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (รายได้เฉลี่ยต่อหัว) เท่ากับ ๙๒,๘๖๘ บาทต่อคนต่อปี สำหรับโครงสร้างเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครนายกมีรายได้ มาจากนอกภาคการเกษตร ๒๑,๐๐๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๘.๓ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในการบริหารราชการ การป้องกันประเทศและการประกันสังคมภาคบังคับ ๓,๑๙๐ ล้านบาท รองลงมาเป็น การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ๓,๐๒๑ ล้านบาท อุตสาหกรรมการผลิต ๒,๙๖๑ ล้านบาท และสร้างมูลค่าเพิ่ม จากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๗๑๘ ล้านบาท

สำหรับภาคเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สร้างมูลค่าเพิ่มจำนวน ๕,๘๓๒ ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๗๒๔ ล้านบาท ร้อยละ ๑๔.๑๗

GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES									
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก ณ ราคาประจำปี (ใช้พิจารณามูลค่าและรายได้ต่อหัว)									
สภาพัฒน์ฯ จัดทำข้อมูล									
๐๔๐๖ จังหวัดนครนายก							(ล้านบาท)		
	๒๕๕๘	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๕๙	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๖๐	สัดส่วน (%)	อันดับ
ภาคเกษตร	๕,๔๕๙	๒๒.๕	๒	๕,๑๐๘	๒๐.๑	๒	๕,๘๓๒	๒๑.๗	๒
๑. เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๕,๔๕๙	๒๒.๕	๑	๕,๑๐๘	๒๐.๑	๑	๕,๘๓๒	๒๑.๗	๑
GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES									

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก ณ ราคาประจำปี (ใช้พิจารณามูลค่าและรายได้ต่อหัว)									
สภาพัฒน์ฯ จัดทำข้อมูล									
๐๔๐๖ จังหวัดนครนายก							(ล้านบาท)		
	๒๕๕๘	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๕๙	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๖๐	สัดส่วน (%)	อันดับ
ภาคนอกเกษตร	๑๘,๗๖๗	๗๗.๕	๑	๒๐,๒๘๕	๗๙.๙	๑	๒๑,๐๐๓	๗๘.๓	๑
๒. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๔๘	๐.๒	๑๘	๒๒	๐.๐๙	๑๘	๑๙	๐.๐๗	๑๙
การผลิต	๒,๖๐๑	๑๐.๗	๓	๒,๙๔๓	๑๑.๖	๓	๒,๙๖๑	๑๑.๐	๔
๓. ไฟฟ้า ก๊าซไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๕๔๐	๒.๒	๑๒	๕๖๕	๒.๒	๑๒	๕๙๕	๒.๒	๑๒
๔. การจัดหา การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๔๔	๐.๖	๑๖	๑๓๗	๐.๕	๑๖	๑๗๔	๐.๖๕	๑๕
การก่อสร้าง	๒,๐๔๔	๘.๔	๕	๒,๕๔๙	๑๐.๐	๕	๒,๐๒๖	๗.๕	๕
๕. การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๒,๓๙๗	๙.๙	๔	๒,๖๙๖	๑๐.๖	๔	๓,๐๒๑	๑๑.๓	๓
๖. การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๗๓๙	๓.๐	๑๑	๗๗๙	๓.๑	๑๑	๘๔๒	๓.๑	๑๑
๗. ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๙๙๔	๔.๑	๑๐	๑,๐๗๐	๔.๒	๙	๑,๑๘๑	๔.๔๐	๑๐
๘. ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๒๑๒	๐.๙	๑๕	๑๕๐	๐.๖	๑๕	๑๖๗	๐.๖๒	๑๗
๙. กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๑,๓๓๑	๕.๕	๗	๑,๔๙๐	๕.๙	๗	๑,๕๔๖	๕.๘	๗
๑๐. กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๐๐๖	๔.๒	๙	๑,๐๐๘	๔.๐	๑๐	๑,๑๙๒	๔.๔๔	๙
๑๑. กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๒๒	๐.๑	๑๙	๒๑	๐.๐๘	๑๙	๒๓	๐.๐๘	๑๘
GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES									
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครนายก ณ ราคาประจำปี (ใช้พิจารณามูลค่าและรายได้ต่อหัว)									
สภาพัฒน์ฯ จัดทำข้อมูล									

๐๔๐๖ จังหวัดนครนายก							(ล้านบาท)		
	๒๕๕๘	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๕๙	สัดส่วน (%)	อันดับ	๒๕๖๐	สัดส่วน (%)	อันดับ
๑๒. กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๓๒๙	๑.๔	๑๓	๓๑๘	๑.๓	๑๓	๓๔๓	๑.๓	๑๓
๑๓. การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๙๐๗	๑๒.๐	๒	๓,๐๐๘	๑๑.๘	๒	๓,๑๙๐	๑๑.๙	๒
การศึกษา	๑,๘๑๑	๗.๕	๖	๑,๗๘๓	๗.๐	๖	๑,๗๘๔	๖.๖	๖
๑๔. กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๒๗๖	๕.๓	๘	๑,๓๕๗	๕.๓	๘	๑,๕๒๓	๕.๗	๘
๑๕. ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๘๔	๐.๓	๑๗	๑๐๖	๐.๔	๑๗	๑๒๔	๐.๕	๑๖
๑๖. กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๒๘๓	๑.๒	๑๔	๒๘๖	๑.๑	๑๔	๒๙๔	๑.๑	๑๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๒๔,๒๒๖	๑๐๐.๐		๒๕,๓๙๔	๑๐๐.๐		๒๖,๘๓๖	๑๐๐.๐	
รายได้ต่อหัว (Baht)	๙๐,๐๘๒			๙๒,๘๖๘			๙๖,๕๘๙		
รายได้ต่อหัว (ขยายตัวร้อยละ)	-๔.๐			๓.๑			๔.๐		
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒๖๙			๒๗๓			๒๗๘		

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๒

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ คริวเรือนเกษตรกรและอาชีพที่สำคัญ

ประชากรจังหวัดนครนายกเป็นครัวเรือนเกษตรกรมีจำนวน ๑๘,๙๗๔ ครัวเรือนหรือเท่ากับร้อยละ ๒๐.๑๑ ของครัวเรือนทั้งหมด ๙๔,๓๔๐ ครัวเรือน (ณ เมษายน ๒๕๖๑) ส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก ได้แก่ การเกษตรกรรม การปศุสัตว์และการประมง มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๖๘๗,๐๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๐ ของพื้นที่จังหวัดโดยสรุปสินค้าเกษตรในการประกอบอาชีพที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง การจัดลำดับความสำคัญของสินค้าเกษตรในการประกอบอาชีพของจังหวัดนครนายก โดยเรียงจากมูลค่าเป็นหลัก ดังนี้

ชนิดสินค้า	พื้นที่(ไร่)		ผลผลิต		ราคา		มูลค่า (บาท)	
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
ไก่ไข่ (ตัว)	-	-	๔๕,๔๓๕,๕๐๙	๔,๕๔๓,๕๕๐	๑๘๘.๓๓	๓๑๗	๘,๕๕๖,๘๖๙,๔๐๙.๙๗	๑,๔๔๐,๗๗๙,๓๙๒

					(บาท/ตัว)	(บาท/ตัว)		
ข้าว (ตัน)	๕๑๕,๗๐๒	๕๐๕,๒๘๓	๒๖๑,๑๖๙	๓๐๐,๘๔๒	๗,๙๗๔.๑๗ (บาท/ตัน)	๗,๖๐๐ (บาท/ตัน)	๒,๐๘๒,๖๐๖,๐๐๔.๗๓	๒,๒๘๖,๓๙๙,๒๐๐
อนุบาลลูกปลา (ตัว)	๓๑	๓๑	๒,๕๗๗,๒๔๘,๗๐๗	๒,๗๑๖,๙๔๘,๗๐๗	๐.๔๐ (บาท/ตัว)	๐.๓๐ (บาท/ตัว)	๑,๐๓๐,๘๙๙,๔๘๒.๘๐	๘๑๕,๐๘๔,๖๑๒
ไก่เนื้อ (ตัว)	-	-	๒,๐๗๖,๘๑๓	๘,๒๔๔,๖๐๐	๑๐๐.๙๒ (บาท/ตัว)	๘๗ (บาท/ตัว)	๒๐๙,๕๙๑,๖๙๗.๙๖	๗๑๗,๒๘๐,๒๐๐
ปลาน้ำจืด (ตัน)	๒๔,๘๗๖.๐๖	๒๗,๘๙๑.๗๘	๒๗,๐๗๓.๖๔	๓๓,๔๖๗.๖๒	๒๕,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๒๒,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๖๗๖,๘๔๑,๐๗๕	๗๓๖,๒๘๗,๖๖๒
กุ้งทะเล (กุ้งขาว) (ตัน)	๖,๑๑๙.๙๐	๖,๖๐๑.๔๐	๓,๗๐๕.๐๒	๔,๒๖๖.๗๒	๑๘๐,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๑๕,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๖๖๖,๙๐๓,๙๖๐	๗๓๖,๒๘๗,๖๖๒
ปลาตุก (บึกอูย) (ตัน)	๒,๒๒๕.๔๐	๔,๖๑๐.๑๕	๒,๒๖๕.๙๕	๒,๓๘๗.๑๔	๒๕,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๒๕,๐๐๐ (บาท/ตัน)	๕๖,๖๔๘,๗๕๐	๔๗๗,๕๕๒๗๔.๐๖

ตาราง เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก มูลค่า (ล้านบาท)

ชนิดสินค้า	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ไก่ไข่	๘,๓๖๙.๘๙	๙,๔๙๙.๑๗	๙,๖๔๘.๕๘	๘,๕๕๖.๘๖	๑,๔๔๐.๗๘
ข้าว	๒,๘๔๑.๕๐	๒,๔๗๑.๐๕	๒,๓๗๑.๐๗	๒,๐๘๒.๖๐	๒,๒๘๖.๔๐
ไก่เนื้อ	๑,๘๕๗.๔๖	๑,๖๕๗.๕๗	๑,๗๖๗.๖๗	๒๐๙.๕๙	๗๑๗.๒๘
ปลาน้ำจืด	๑๒๔.๖๒	๑๐๖.๗๑	๑๓๐.๓๕	๖๗๖.๘๔	๗๓๖.๒๙
กุ้งทะเล (กุ้งขาว)	๓๔.๔๗	๓๖๕.๐๘	๙๔๙.๑๐	๖๖๖.๙๐	๖๔๐.๐๑
ปลาตุก(บึกอูย)	๗๔.๓๘	๗๙.๒๑	๙๙.๑๕	๕๖.๖๔	๔๗.๗๕

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๐

ตาราง เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก ดัชนีราคา

ชนิดสินค้า		๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ไก่ไข่	ราคา (บาท/ตัว)	๑๕๔.๖๓	๑๗๕.๑๗	๑๗๗.๕๐	๑๘๘.๓๓	๓๑๗
ข้าว	ราคา (บาท/ตัน)	๙,๘๖๓.๓๓	๗,๑๘๖.๒๕	๖,๗๓๐.๘๓	๗,๙๗๔.๑๗	๗,๖๐๐
ไก่เนื้อ	ราคา (บาท/ตัว)	๘๑.๙๒	๗๒.๕๕	๗๕.๙๒	๑๐๐.๙๒	๘๗
ปลาน้ำจืด	ราคา (บาท/ตัน)	๒๓,๓๓๓.๓๓	๒๕,๐๐๐.๐๐	๒๗,๗๕๐.๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๒
กุ้งทะเล(กุ้งขาว)	ราคา (บาท/ตัน)	๑๓๘,๓๓๓.๓๓	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๑๘๕,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๕๐
ปลาตุก(บึกอูย)	ราคา (บาท/ตัน)	๓๘,๑๖๖.๖๗	๔๐,๐๐๐.๐๐	๓๗,๕๐๐.๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๐

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตาราง การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดนครนายก

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	รวมพื้นที่ทำ การเกษตร	พื้นที่ทำการเกษตร			
			ที่นา	ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	พืชไร่/พืชผัก/ ไม้ดอก	เกษตรอื่นๆ

		จำนวน	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร
เมืองนครนายก	๔๕๕,๐๗๗	๒๑๓,๑๓๑.๘๐	๔๖.๘๓	๑๔๘,๖๙๔	๖๙.๗๗	๓๕,๙๐๐	๑๖.๘๔	๑,๓๓๗	๐.๖๓	๒๗,๒๐๐.๘	๑๒.๗๖
ปากพลี	๓๒๔,๔๑๗	๑๑๑,๓๖๘	๓๔.๓๓	๘๙,๖๑๕	๘๐.๔๗	๑๔,๔๖๗	๑๒.๙๙	๗๗๘	๐.๗๐	๖,๕๐๘	๕.๘๔
บ้านนา	๒๔๒,๗๘๒	๑๕๓,๒๕๖.๑๐	๖๓.๑๒	๑๐๖,๖๙๗	๖๙.๖๒	๓๓,๗๕๐	๒๒.๐๒	๗,๔๘๘	๔.๘๘	๕,๓๒๑.๑	๓.๔๗
องครักษ์	๓๐๓,๙๗๔	๒๐๙,๒๖๓	๖๘.๘๔	๑๗๐,๔๓๔	๘๑.๔๔	๗,๓๕๓	๓.๕๑	๑๑,๘๒๔	๕.๖๕	๑๙,๖๕๒	๙.๓๙
รวม	๑,๓๒๖,๒๕๐	๖๘๗,๐๑๘.๙๐	๕๑.๘๐	๕๑๕,๔๔๐	๗๕.๐๓	๙๑,๔๗๐	๑๓.๓๑	๒๑,๔๒๗	๓.๑๒	๕๘,๖๘๑.๙๐	๘.๕๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ณ กันยายน ๒๕๖๑

การเกษตรกรรม

พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดนครนายก มีจำนวน ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๖๘๗,๐๑๘.๙๐ ไร่ โดยพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดนครนายก คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๘๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดนครนายก พื้นที่ทำการเกษตรในอำเภอเมืองนครนายก มีจำนวน ๒๑๓,๑๓๑.๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอเมืองนครนายก พื้นที่ทำการเกษตรในอำเภอปากพลี มีจำนวน ๑๑๑,๓๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอปากพลี พื้นที่ทำการเกษตรในอำเภอบ้านนา มีจำนวน ๑๕๓,๒๕๖.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑๒ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอบ้านนา และพื้นที่ทำการเกษตรในอำเภอองครักษ์ มีจำนวน ๒๐๙,๒๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘๔ ของพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอองครักษ์ โดยพื้นที่แต่ละอำเภอ สามารถแบ่งพื้นที่ในการทำการเกษตรชนิดต่างๆ ดังนี้

๑.) การปลูกข้าว มีพื้นที่ทำนาทั้งหมด ๕๑๕,๔๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๓ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของจังหวัด โดยพื้นที่ทำนาของอำเภอเมืองนครนายก มีจำนวน ๑๔๘,๖๙๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗๗ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอเมืองนครนายก พื้นที่ทำนาของอำเภอปากพลี มีจำนวน ๘๙,๖๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๔๗ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอปากพลี พื้นที่ทำนาของอำเภอบ้านนา มีจำนวน ๑๐๖,๖๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๖๒ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอบ้านนา และพื้นที่ทำนาของอำเภอองครักษ์ มีจำนวน ๑๗๐,๔๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๔ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอองครักษ์

พื้นที่ปลูกข้าวบางส่วนในทุกอำเภอเป็นพื้นที่ลุ่ม เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวในกลุ่มพันธุ์พื้นเมือง พันธุ์ข้าวน้ำลึก หรือพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ ซึ่งกลุ่มพันธุ์ข้าวดังกล่าวให้ผลผลิตไม่สูง และนอกจากนั้นในพื้นที่ปลูกข้าวของจังหวัดบางส่วนยังประสบปัญหาดินเปรี้ยวทำให้ผลผลิตไม่สูงนัก

๒.) การทำสวนไม้ผล ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ทำสวนไม้ผล ไม้ยืนต้นทั้งหมด ๙๑,๔๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๑ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของจังหวัด โดยพื้นที่ไม้ผลของอำเภอเมืองนครนายก มีจำนวน ๓๕,๙๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๔ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอเมืองนครนายก พื้นที่ไม้ผลของอำเภอเมืองปากพลี มีจำนวน ๑๔,๔๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๙ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอเมืองปากพลี พื้นที่ไม้ผลของอำเภอบ้านนา มีจำนวน ๓๓,๗๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐๒ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอบ้านนา และพื้นที่ไม้ผลของอำเภอองครักษ์ มีจำนวน ๗,๓๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๑ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอองครักษ์ ไม้ผลที่นิยมปลูกได้แก่ มะยงชิด มะปรางหวาน ทุเรียน ส้มโอ มะดัน มะม่วง มะนาว กระท้อน กล้วยน้ำว้า มังคุด ขนุน เงาะ และใผ่เลี้ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมะยงชิด มะปรางหวานที่นับว่าเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครนายก และเนื่องจากการทำสวนไม้ผลในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นแบบสวนผสมผสาน ทำให้มีผลผลิตจากผลไม้ชนิดต่างๆ ผลัดเปลี่ยนกันออกตลอดทั้งปี ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นอย่างดี

๓.) การทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับ มีพื้นที่การทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับ ทั้งหมด ๒๑,๔๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๒ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของจังหวัด โดยพื้นที่ทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับของอำเภอเมืองนครนายก มีจำนวน ๑,๓๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๓ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอเมืองนครนายก

พื้นที่ทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับของอำเภอปากพลี มีจำนวน ๗๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๐ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอเมืองปากพลี พื้นที่ทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับของอำเภอบ้านนา มีจำนวน ๗,๔๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๙ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอบ้านนา และพื้นที่ทำพืชไร่ ปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับของอำเภองครักษ์ มีจำนวน ๑๑,๘๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๕ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภองครักษ์ โดยทำพืชไร่และปลูกพืช เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ทั้งนี้จำหน่ายภายในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ตลาดปราจีน ตลาดไท และตลาดสี่มุมเมือง ส่วนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีการเพาะปลูกทั้งในลักษณะของไม้ชำถุง ชำกิ่ง ไม้กระถาง ไม้ตัดใบ รวมถึงไม้ประดับชุดล้อม ส่วนมากอยู่ในเขตอำเภองครักษ์ ซึ่งมีการเพาะกล้าไม้จำหน่ายทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จำนวนกว่าพันชนิด จังหวัดนครนายกนับได้ว่าเป็นแหล่งเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

๔.) การทำเกษตรอื่นๆ ได้แก่ การปลูกสมุนไพร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปศุสัตว์ และการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๘,๖๘๑.๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๔ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของจังหวัด พื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆของอำเภอมืองนครนายก มีจำนวน ๒๗,๒๐๐.๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๖ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอมืองนครนายก พื้นที่การทำเกษตรอื่นๆของอำเภอปากพลี มีจำนวน ๖,๕๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๔ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอปากพลี พื้นที่การทำเกษตรอื่นๆของอำเภอบ้านนา มีจำนวน ๕,๓๒๑.๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๗ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภอบ้านนา และพื้นที่การทำเกษตรอื่นๆของอำเภองครักษ์ มีจำนวน ๑๙,๖๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๙ ของพื้นที่ทำการเกษตรอำเภองครักษ์

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำจังหวัดนครนายก

ตาราง แหล่งน้ำจังหวัดนครนายก

อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน	ความจุ ล้าน (ลบ.ม.)
เขื่อนขุนด่านปราการชล	๒๒๔.๐๐๐
อ่างเก็บน้ำทรายทอง	๒.๐๐๐
อ่างเก็บน้ำคลองโสด	๔.๑๘๘

อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ	๘.๓๖๐
อ่างเก็บน้ำคลองสี่เสียด	๑.๑๔๐
อ่างเก็บน้ำบ้านวังม่วง	๐.๘
อ่างเก็บน้ำวังบอน	๖.๙๐
อ่างเก็บน้ำคลองกลาง	๓.๑๐
รวม	๒๕๐.๔๘

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ตาราง พื้นที่ในเขตชลประทานจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐

โครงการ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ความสามารถในการส่งน้ำฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๒
	ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๒
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก	๓๔๐,๕๖๓	๑๐๑,๖๐๔
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านนครนายก	๒๐,๐๐๐	๒๒,๐๐๗
โครงการชลประทานนครนายก	๕๐,๖๒๐	๑๔๐,๐๐๐
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้	๙๖,๖๑๘	๙๒,๙๐๐
รวม	๕๐๗,๘๐๑	๓๕๖,๕๑๑

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ระบบชลประทาน จังหวัดนครนายก มีระบบชลประทานแบ่งเป็น ๖ โซน ดังนี้

โซนที่ ๑ (ต้นแม่น้ำนครนายก) วังตะไคร้ นางรอง สาริกา เขื่อนขุนด่านปราการชล

ต้นกำเนิดแม่น้ำนครนายก เริ่มจากคลองสมอปูนเขตพื้นที่อุทยานเขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรีไหลเข้าเขื่อนขุนด่านปราการชล โดยสายหลักเขื่อนขุนด่านปราการชล (สายที่ ๑) ไหลมารวมกับ น้ำตกนางรอง (สายที่ ๒) บริเวณตำบลหินตั้ง หมู่ที่ ๑ และไหลมาบรรจบกับน้ำตกวังตะไคร้ บริเวณตำบลสาริกา เป็นจุดเริ่มต้นแม่น้ำนครนายก ไหลผ่านพื้นที่ตำบลสาริกา ตำบลหินตั้ง ตำบลบ้านใหญ่ ตำบลศรีนาวา เขตเทศบาลเมืองนครนายก ตำบลวังกระโจม ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองนครนายก โดยมีจุดวัดระดับน้ำ อยู่บริเวณ วัดเขานางบวช อัตราไหลของน้ำ ๒๒๗.๗๐ ลบ.ม./วินาที และไหลผ่านตัวเมืองนครนายก (เขตเทศบาลเมืองนครนายก) ผ่านเขื่อนนายก (ท่าหุบ) และไหลผ่านประตูระบายน้ำ - คลองเหมือง ตำบลวังกระโจม อำเภอเมืองนครนายก หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการชลประทานนครนายก และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

โซนที่ ๒ คลองเหมือง บางหอย

เริ่มจากประตูระบายน้ำคลองเหมือง แยกเป็น ๒ สาย สายที่ ๑ คลองส่งน้ำฝั่งซ้าย สายที่ ๑ ผ่านตำบลวังกระโจม อำเภอเมืองนครนายก ตำบลเกาะโพธิ์ ตำบลปากพลี ตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี ออกประตู ระบายน้ำลำบัวลอย โดยประตูระบายน้ำคลองเหมือง มีอัตราไหลของน้ำ ๑๒๐ ลบ.ม./วินาที และไหลมารวมกัน ที่บริเวณประตูระบายน้ำบางหอย สายที่ ๒ ไหลผ่านตำบลดงละคร และประตูระบายน้ำศรีจุฬา ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก และตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี โดยระบายน้ำออกประตูระบายน้ำ บางหอย ตำบลศรีจุฬา เข้าเขตอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ประตูระบายน้ำบางหอยอัตราไหลของน้ำ ๑๒๐ ลบ.ม./วินาที หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

ในส่วนนี้ยังมีน้ำที่ไหลมาจากอ่างเก็บน้ำวังบอน ที่ไหลลงคลองยาง ไหลผ่านตำบลหนองแสง ตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี ไหลผ่านคลองท่าแดง และไหลลงทุ่งบางหอย ตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี ออกประตูระบายน้ำลำบัวลอย เข้าสู่เขตปราจีนบุรีทางคลองสาระพี ลงแม่น้ำปราจีนบุรี

โซนที่ ๓ คลองระพีพัฒน์

เริ่มจากแม่น้ำเจ้าพระยาและแยกเข้าคลองรังสิตประยูรศักดิ์ ผ่านประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานีเข้าสู่คลองระพีพัฒน์ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๑ ลบ.ม./วินาที และไหลมารวมกับแม่น้ำนอก แม่น้ำใน(แม่น้ำบางปะกง) โดยผ่านประตูน้ำอุโมงค์ ในเขตพื้นที่ตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ เข้าสู่คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา(คลอง ๒๙) และไหลลงคลอง ๑๕ ในเขตตำบลคลองใหญ่ และระบายน้ำเข้าคลอง ๑๔, ๑๕ , ๑๖ จากนั้นไหลมารวมกันที่คลองหกวาสายล่าง เพื่อระบายออกทางอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ในส่วนของประตูระบายน้ำเสาวภาผ่องศรี เขตเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ ได้รับน้ำจากประตูระบายน้ำอุโมงค์ ไหลเข้าสู่คลองรังสิตประยูรศักดิ์ และระบายน้ำเข้าคลอง ๑๔, ๑๕ , ๑๖ ไหลลงคลองหกวาสายล่าง ประตูระบายน้ำสมบูรณ (โยธกา) เช่นเดียวกัน บริเวณที่น้ำไหลผ่านตำบลคลองใหญ่ ตำบลองครักษ์ ตำบลบึงศาล ตำบลศรีษะกระบือ ตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์ โดยมีอัตราการไหลของน้ำ ดังนี้ คลอง ๑๔ อัตราไหลของน้ำ ๑๕ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๕ อัตราไหลของน้ำ ๑๕ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๖ อัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๗ อัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม. วินาที, คลองหกวา อัตราไหลของน้ำ ๗๐ ลบ.ม./วินาที หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้

โซนที่ ๔ ประตูหนองหมุ แม่น้ำนอก แม่น้ำใน

จากแม่น้ำป่าสัก(เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) ก่อนจะลงแม่น้ำเจ้าพระยาต้องผ่านเขื่อนพระราม ๖ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นก็เข้าคลองระพีพัฒน์ (คลองหกวาสายบน) ลงประตูระบายน้ำหนองหมุ อำเภอหนองแค และส่วนหนึ่งรับน้ำจากอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดสระบุรี ไหลผ่านแม่น้ำใน ผ่านประตูระบายน้ำคลอง ๓๒ และประตูระบายน้ำคลอง แม่น้ำในผ่านเขตตำบลบ้านพรึก อำเภอบ้านนา ตำบลโพธิ์แทน ตำบลบางปะกง ตำบลคลองใหญ่ อำเภอองครักษ์ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./วินาที และระบายน้ำผ่านทาง ประตูระบายน้ำอุโมงค์ (แม่น้ำบางปะกง) อัตราไหลของน้ำ ๖๐ ลบ.ม./วินาที ลงแม่น้ำนครนายก และระบายผ่านทาง คลอง ๒๙ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./วินาที ลงคลองรังสิตประยูรศักดิ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

โซนที่ ๕ คลองบ้านนา คลองห้วยถ่าน

เริ่มต้นจากน้ำตกเจ็ดคต อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไหลผ่านตำบลเขาเพิ่ม เป็นจุดเริ่มต้นของคลองบ้านนา ตำบลเขาเพิ่ม ตำบลป่าชะ ตำบลบ้านนา ตำบลพิบูลย์นอก ตำบลอาษา และไหลผ่านประตูระบายน้ำ คลองบ้านนา อัตราไหลของน้ำ ๑๕๐ ลบ.ม./วินาที และในเขตพื้นที่ยังมีคลองห้วยถ่านรับน้ำจากคลองบ้านนา และน้ำไหลหลากจากเขตสระบุรี โดยไหลผ่านตำบลศรีเกอวัง ตำบลบ้านพร้าว และตำบลพรหมณี ลงคลองสายใหญ่ฝั่งขวา (คลอง ๒๙) หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการชลประทานนครนายก

โซนที่ ๖ แม่น้ำนครนายก (ปลายแม่น้ำนครนายก)

เริ่มต้นจากประตูระบายน้ำอุโมงค์ ในกรณีที่เปิดประตูระบายน้ำเสาวภาผ่องศรี เขตเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ ไหลเข้าสู่คลองรังสิตประยูรศักดิ์ และไหลออกแยกซ้าย มารวมกับแม่น้ำนครนายกบริเวณตำบลทรายมูล ไหลผ่านตำบลทรายมูล ตำบลบางลูกเสือ ตำบลบางสมบูรณ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐๐ ลบ.ม./วินาที โดยระบายน้ำไปบรรจบกับประตูระบายน้ำสมบูรณ (โยธกา) ซึ่งระบายน้ำจากคลองหกวาสายล่างลงสู่แม่น้ำนครนายก เขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๑

ตาราง ขั้วนาปี : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ
ปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๒๕๖๒ (๑ พ.ค. ๒๕๖๑ - ๓๐ ต.ค. ๒๕๖๑)

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่ (กก.) (๑๕ %)
---------------	------------------	--------------------	--------	---------------------------

	(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	ปลูก	เก็บ
เมืองนครนายก	๑๐๔,๗๔๘	๑๐๓,๔๙๙	๕๕,๖๘๒	๕๓๒	๕๒๘
บ้านนา	๗๒,๘๓๐	๗๒,๑๕๗	๓๘,๕๓๒	๕๒๙	๕๓๔
ปากพลี	๖๓,๓๓๗	๖๒,๙๒๖	๓๒,๐๙๒	๕๐๗	๕๑๐
องครักษ์	๑๓๑,๐๒๐	๑๒๙,๕๕๗	๘๑,๔๙๑	๖๒๒	๖๒๙
รวม	๓๗๑,๙๓๕	๓๖๘,๑๓๙	๒๐๗,๗๙๗	๕๕๙	๕๓๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ตาราง ข้าวนาปรัง : เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๑ (๑ พ.ย. ๒๕๖๐ - ๓๑ มี.ค. ๒๕๖๑)

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่ (กก.) (๑๕ %)	
	(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	ปลูก	เก็บ
เมืองนครนายก	๒๖,๗๗๓	๒๖,๖๔๒	๑๖,๙๗๑	๖๓๔	๖๓๗
บ้านนา	๑๗,๓๔๐	๑๗,๐๗๑	๑๐,๘๒๓	๖๒๔	๖๓๔
ปากพลี	๓,๘๓๙	๓,๘๓๑	๒,๒๐๓	๕๗๔	๕๗๕
องครักษ์	๑๑๓,๕๔๕	๑๑๓,๓๗๑	๗๙,๑๓๓	๖๙๗	๖๙๘
รวม	๑๖๑,๔๙๗	๑๖๐,๙๑๕	๑๐๙,๑๓๐	๖๗๖	๖๗๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ตาราง มะยงชิด : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๑

จังหวัด/อำเภอ	ปี ๒๕๖๑			
	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
เมืองนครนายก	๗,๒๒๑	๗,๐๓๔	๗๕๓	๑๐๗
บ้านนา	๔,๔๓๖	๔,๒๖๔	๔๔๓	๑๐๔
ปากพลี	๙๙๕	๙๙๕	๑๐๑	๑๐๒
องครักษ์	๖๔	๖๔	๔	๗๐
รวม	๑๒,๗๑๖	๑๒,๓๕๗	๑,๓๐๒	๑๐๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ตาราง ด้านปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

โคเนื้อ

อำเภอ	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	ผลผลิตประมาณ
-------	------------	---------	--------------

อ.เมือง	๒,๒๔๖	๒๖๙	๑,๓๔๗.๖
อ.บ้านนา	๒,๓๓๔	๑๓๔	๑,๔๐๐.๔
อ.ปากพลี	๔๗๙	๕๘	๒๘๗.๔
อ.องครักษ์	๔,๒๕๕	๔๕๙	๒,๕๕๓.๐
รวม	๙,๓๑๔	๙๒๐.๐	๕,๕๘๘.๔

ผลผลิต ๖๐% ลูกปีละ ๑ ตัว กิโลกรัมละ ๙๒.๔๒ บ. ตัวละ ๓๐๐ Kg เงิน ๒๗,๗๒๖ บาท

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

กระบือ

อำเภอ	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	ผลผลิตประมาณ
อ.เมือง	๓,๕๘๘	๔๒๖	๒,๑๕๒.๘
อ.บ้านนา	๗,๓๓๘	๓๙๐	๔,๔๐๒.๘
อ.ปากพลี	๑,๑๑๗	๑๑๗	๖๗๐.๒
อ.องครักษ์	๘๑๙	๕๘	๔๙๑.๔
รวม	๑๒,๘๖๒	๙๙๑	๗,๗๑๗.๒

ผลผลิต ๖๐% ลูกปีละ ๑ ตัว กิโลกรัมละ ๙๗.๑๘ บ. ตัวละ ๓๐๐ Kg เงิน ๒๙,๑๕๔ บาท

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

สุกร

อำเภอ	สุกรขุน		สุกรพันธุ์		ผลผลิตประมาณ
	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	
อ.เมือง	๔๒,๐๕๐	๑๐	-	-	๖๗,๒๘๐.๐
อ.บ้านนา	๑๒๓,๒๗๐	๘๕	๑๑,๒๒๐	๑๗	๑๙๗,๒๓๒.๐
อ.ปากพลี	๒,๙๐๐	๔	๑๕๐	๑	๔,๖๔๐.๐
อ.องครักษ์	๕,๕๐๐	๒	๒,๕๖๐	๑	๘,๘๐๐.๐
รวม	๑๗๓,๗๒๐	๑๐๑	๑๓,๙๓๐	๑๙	๒๗๗,๙๕๒.๐

ผลผลิต ๘๐% ผลผลิตปีละ ๒ รอบ กิโลกรัมละ ๖๖.๕๐ บ. ตัวละ ๑๐๐ Kg เงิน ๖,๖๕๐ บาท

บางฟาร์มมีทั้ง สุกรขุนและสุกรพันธุ์

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ไก่เนื้อ

อำเภอ	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	ผลผลิตประมาณ
อ.เมือง	๓๙๗,๕๐๐	๑๗	๑,๕๙๐,๐๐๐.๐
อ.บ้านนา	๑,๕๔๐,๘๐๐	๒๐	๖,๑๖๓,๒๐๐.๐
อ.ปากพลี	๕๗๓,๕๐๐	๒๒	๒,๒๙๔,๐๐๐.๐

อ.องครักษ์	๓๙๖,๐๐๐	๖	๑,๕๘๔,๐๐๐.๐
รวม	๒,๙๐๗,๘๐๐	๖๕	๑๑,๖๓๑,๒๐๐.๐

ผลผลิต ๘๐% ผลผลิตปีละ ๕ รอบ กิโลกรัมละ ๓๓ บ. ตัวละ ๒.๒ Kg เงิน ๗๒.๖ บ./ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

ไก่ไข่

อำเภอ	ไก่ไข่รุ่น		ไก่ไข่		ผลผลิตประมาณ
	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	
อ.เมือง	-	-	-	-	
อ.บ้านนา	๑,๗๑๐,๐๐๐	๓	๖,๓๐๘,๐๐๐	๑๕	๑,๕๑๓,๙๒๐,๐๐๐.๐
อ.ปากพลี	-	-	-	-	
อ.องครักษ์	-	-	๑๑๖,๕๐๐	๒	๒๗,๙๖๐,๐๐๐.๐
รวม	๑,๗๑๐,๐๐๐	๓	๖,๔๒๔,๕๐๐	๑๗	๑,๕๔๑,๘๘๐,๐๐๐.๐

ผลผลิต ๘๐% ผลผลิตปีละเฉลี่ย ๓๐๐ ฟอง/ปี ฟองละเฉลี่ย ๒.๘ บาท

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

เป็ดเนื้อ

อำเภอ	จำนวนสัตว์	เกษตรกร	ผลผลิตประมาณ
อ.เมือง	๒๔,๐๐๐	๔	๙๖,๐๐๐.๐
อ.บ้านนา	๑๐๖,๓๐๐	๑๔	๔๒๕,๒๐๐.๐
อ.ปากพลี	๕๖,๒๐๐	๓	๒๒๔,๘๐๐.๐
อ.องครักษ์	๑๗๗,๙๐๐	๗	๗๑๑,๖๐๐.๐
รวม	๓๖๔,๔๐๐	๒๘	๑,๔๕๗,๖๐๐

ผลผลิต ๘๐% ผลผลิตปีละ ๕ รอบ กิโลกรัมละ ๗๐.๓๑ บ. ตัวละ ๓ Kg เงิน ๒๑๐.๙๓ บ./ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๑

ตาราง จำนวนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเล แยกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๑

อำเภอ	จำนวน (ราย)	จำนวน (ฟาร์ม)	เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	ราคา (บาท/ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
เมือง	๒๐๕	๒๐๘	๑,๓๘๗.๑๕	๘๙๖.๕๙	๑๐๐,๐๐๐	๘๙.๖๖

บ้านนา	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๐.๐๐
ปากพลี	๑๕	๑๕	๒๐๖.๐๐	๑๓๓.๑๕	๑๐๐,๐๐๐	๑๓.๓๒
องครักษ์	๔๙๖	๕๓๑	๕,๐๐๘.๒๕	๓,๒๓๖.๙๘	๑๐๐,๐๐๐	๓๒๓.๗๐
รวม	๗๑๖	๗๕๔	๖,๖๐๑.๔๐	๔,๒๖๖.๗๒		๔๒๖.๖๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตาราง ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิด	จำนวน(ราย)	จำนวนปริมาณผลผลิต (ตัน)
<u>ด้านพืช</u>		๑,๓๐๒
๑. มะยงชิด/มะปรางหวาน	๑๙๘	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

๒.๔.๕ ข้อมูลด้านมาตรฐานสินค้าของเกษตร

ตาราง ข้อมูลมาตรฐานสินค้า GAP

มาตรฐานสินค้า	หน่วยนับ	พื้นที่ (ไร่)
<u>GAP</u>	แปลง	
๑) มะยงชิด	๒๑๖	๖๑๐
๒) ส้มโอ	๘๗	๔๑๕
๓) ทุเรียน	๘	๒๐
๔) มังคุด	๗	๓๖
๕) กระท้อน	๒๗	๗๘
๖) กลั้ว	๒๓	๕๓๙
๗) มะนาว	๑๘	๑๘๙
๘) มะปราง	๙	๓๕
๙) มะม่วง	๖	๒๘๓
๑๐) มะพร้าว	๒	๔๒
๑๑) ปาล์ม	๑	๑,๖๐๐
๑๒) ผักพื้นบ้าน	๒๗	๒๔
๑๓) กลุ่มพืชตระกูลกะหล่ำ	๒๕	๒๘
๑๔) กลุ่มพืชผักตระกูลมะเขือ	๑๓	๖
๑๕) กลุ่มพืชตระกูลแตง	๓๔	๖๙๖
มาตรฐานสินค้า	หน่วยนับ	พื้นที่ (ไร่)
<u>GAP</u>	แปลง	
๑๖) กลุ่มพืชสมุนไพร	๔๒	๔
๑๗) กลุ่มไม้ผลอื่นๆ	๒๖	๔๒
๑๘) พืชผักอื่นๆ	๕๔	๖๔
รวม	๖๒๕	๔,๗๑๑

ตาราง ข้อมูลมาตรฐาน สินค้าเกษตรอินทรีย์

มาตรฐานสินค้า	พื้นที่ (ไร่)
เกษตรอินทรีย์	
๑) บริษัท เปรมสุขฟาร์ม จำกัด	๒๐
๒) มิตรใหม่ฟาร์ม	๑
๓) อ่างฟาร์ม	๖.๒๓
๔) หอมเพียงพอ ออแกนิกฟาร์ม	๔๘
๕) นอ.ชยทัต ศรีเสวต	๗
๖) อิมบุญฟาร์ม	๑๓
๗) วีไอฟือออแกนิกฟาร์ม	๑๔.๗๕
๘) นายภาส นิพิฐกุลทอง	๕
๙) นายกิตติ การิยา	๑.๕
๑๐) นายกำพล พรบุญราศี	๑๒
รวม	๑๒๘.๕

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตาราง สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อ วัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์
๑. กังหันน้ำย่อยส่วน	กลุ่มแปรรูปไม้ไผ่	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย
๒. โคมไฟไม้ไผ่แกะสลัก	กลุ่มลายไม้ไผ่	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย
๓. กั๊วยฉาบ	กลุ่มสตรีบ้านคลองสี่เสียด	ผลผลิตจากชุมชน	แนะนำการต่อยอดผลผลิต
๔. ไข่กรอกเยอรมันวังรี	บริษัท สัมมนา จำกัด	ตลาดสดทั่วไป	แนะนำแหล่งซื้อวัตถุดิบ
๕. มะม่วงแช่อิ่ม	กลุ่มสตรีแปรรูปผลไม้บางอ้อ	ผลผลิตจากชุมชน	แนะนำการต่อยอดผลผลิต
๖. บ้านเรือนไทยจำลอง	กลุ่มประดิษฐ์บ้านเรือนไทยจำลอง	ผลผลิตจากชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย
๗. น่องเดือนมิตรใหม่ฟาร์ม	บริษัท มิตรใหม่ฟาร์ม จำกัด	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ด้านการตลาด
๘. สบู่แอดเน่	บริษัท ทันเดอร์แลบอราทอรี จำกัด	ผลผลิตจากชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย
๙. ชุดแจกันไม้มะม่วง	บริษัท ศรีเอชเอ็น เวิลด์ วูดส์ จำกัด	ผลผลิตจากชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย
๑๐. กาสิโน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	กลุ่มวิีรวัฒนสมุนไพโร	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ด้านการตลาด,แหล่งขาย

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตาราง ปฏิทินข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิต (พืช) เก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ชนิด สินค้า	ปี ๒๕๖๑												ปี ๒๕๖๒											
	ม. ค	ก. พ.	มี. ค.	เม. ย.	พ. ค.	มิ. ย.	ก. ค.	ส. ค.	ก. ย.	ต. ค.	พ. ย.	ธ. ค.	ม. ค	ก. พ.	มี. ค.	เม. ย.	พ. ค.	มิ. ย.	ก. ค.	ส. ค.	ก. ย.	ต. ค.	พ. ย.	ธ. ค.

พืช																		
๑. ข้าวนา ปี																		
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																		
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต																		
(ร้อยละ)																		
๒. ข้าวนา ปรัง																		
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																		
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต																		
(ร้อยละ)																		
๓. มะยง ชิด																		
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																		
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต																		
(ร้อยละ)																		
๔. ทุเรียน																		
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																		
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต																		
(ร้อยละ)																		
๕. มะดัน																		
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																		
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต																		
(ร้อยละ)																		

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๒

ตาราง ปฏิทินข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิต (ประมง) เก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ชนิด	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
------	---------	---------

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ (คน)	ชั้นความเข้มแข็งของสหกรณ์			สหกรณ์ที่เลิกกิจการแล้ว (อยู่ระหว่างชำระบัญชี)
			ชั้น ๑	ชั้น ๒	ชั้น ๓	
สหกรณ์การเกษตร	๑๐	๒๒,๓๘๔	๑	๙	-	-
สหกรณ์ออมทรัพย์	๗	๘,๓๒๐	๔	๓	-	-
สหกรณ์ประมง	๓	๒๙๔	-	๒	-	๑
สหกรณ์นิคม	๒	๑,๐๔๘	๑	๑	-	-
สหกรณ์ร้านค้า	๓	๑,๘๗๖	๑	๑	-	๑
สหกรณ์บริการ	๒๕	๑,๘๒๔	-	๒๐	๒	๓
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	๑	๓๙๑	-	๑	-	-
รวม	๕๑	๓๖,๑๓๗	๗	๓๗	๒	๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัด

ตาราง ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร ปี ๒๕๖๑

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานะ	ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนสมาชิก
	กลุ่มเกษตรกรทำนา			
๑	กลุ่มเกษตรกรทำนาท่าเรือผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	ทำนา	๙๕
๒	กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองแสง	ดำเนินการ	ทำนา	๘๕
๓	กลุ่มเกษตรกรทำนาดงละคร	ดำเนินการ	ทำนา	๑๑๙
๔	กลุ่มเกษตรกรทำนาเกาะโพธิ์	ดำเนินการ	ทำนา	๑๑๕
๕	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาริกาผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	ทำนา	๗๐
๖	กลุ่มเกษตรกรทำนาท่าทราย	ดำเนินการ	ทำนา	๑๗๕
๗	กลุ่มเกษตรกรทำนาท่าช้าง	ดำเนินการ	ทำนา	๔๔
๘	กลุ่มเกษตรกรทำนาเขาพระผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	ทำนา	๕๓
๙	กลุ่มเกษตรกรทำนาบ้านพร้าว	ดำเนินการ	ทำนา	๔๐
๑๐	กลุ่มเกษตรกรทำนาสี่ระกระเปือผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	ทำนา	๓๙
	รวมสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนา			๘๓๕
	กลุ่มเกษตรกรทำสวน			
๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนสาริกาผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	ทำสวน	๗๕
๒	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางปลากรด	ดำเนินการ	ทำสวน	๑๗๑
	รวมสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวน			๒๔๖

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานะ	ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนสมาชิก
-----	------------------	-------	--------------------	-------------

	กลุ่มเกษตรกรประมง			
๑	กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบางสมบูรณ์	ดำเนินการ	ประมง	๕๘
	รวมสมาชิกกลุ่มเกษตรกรประมง			๕๘
	กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ			
๑	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเกาะโพธิ์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	อื่น ๆ	๗๓
๒	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวบ้านพร้าวผลิตปุ๋ยอินทรีย์	ดำเนินการ	อื่น ๆ	๕๕
	รวมสมาชิกกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ			๑๒๘

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตาราง จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร										หมายเหตุ
	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรกรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	
เมือง	๐	๙	๒๔	๒๒	๑๑๖	๑๒๐	๒	๑๔	๑	๘	อาสาสมัครเกษตรกร ๑ ราย อาจจะเป็นอาสาสมัครฯ ได้มากกว่า ๑ ด้าน
ปากพลี	๑๓	๙	๑๔	๕	๕๔	๕๑	๒	๖	๑	๒	
บ้านนา	๑	๑๑	๑๐	๑๕	๙๔	๑๑๐	๒	๒	๒	๒	
องครักษ์	๐	๑๖	๒๖	๑๙	๘๕	๑๑๖	๒	๒	๑	๗	
รวม	๑๔	๔๕	๗๔	๖๑	๓๔๙	๓๙๗	๘	๒๔	๕	๑๙	

ที่มา : สำนักงานเกษตรสหกรณ์จังหวัดนครนายก

๒.๗ จำนวนประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่แสดงจำนวนประชาชนชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน(ราย)
๑. อำเภอเมือง (ศูนย์ภูมิมิรัจฉารชาติ)	๑
๒. อำเภอปากพลี (ศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชน)	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๑

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก

ตาราง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำแนกตามประเภทกิจการ

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวน (แห่ง)
การผลิตสินค้า		
๑	การผลิตพืช	๑๑๐
๒	การผลิตปศุสัตว์	๑๐
๓	การผลิตประมง	๒๖
๔	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	๖๑
๕	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	๓๓
๖	เครื่องจักสาน	๑๔
๗	ดอกไม้ประดิษฐ์	๑๕
๘	ของชำร่วย / ของที่ระลึก	๙
๙	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๑๐
๑๐	เครื่องดื่ม	๙
๑๑	เครื่องประดับ/อัญมณี	๑
๑๒	เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์	๕
๑๓	การผลิตปัจจัยการผลิต	๙๑
๑๔	เครื่องปั้น	๒
๑๕	การผลิตสินค้าอื่นๆ	๔๒
	รวม	๔๓๘
การให้บริการ		
๑	ร้านค้าชุมชน	๓
๒	ออมทรัพย์ชุมชน	๒
๓	ท่องเที่ยว	๔
๔	สุขภาพ	๖
๕	บริการอื่นๆ	๑๕
	รวม	๓๐
	รวมทั้งหมด	๔๖๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ณ มีนาคม ๒๕๖๐

ตาราง ข้อมูล Young Smart Farmer

ที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมการเกษตร	E-mail/Facebook/IDLine	การศึกษา
๑	นางฐานิดา จิตตั้งดี	สวนผลไม้/แปรรูป	สวนเกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง นครนายก	ป.ตรี
๒	น.ส.รัตนลักษณ์ จิตตั้งดี	สวนผลไม้/แปรรูป	สวนเกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง นครนายก	ป.ตรี
๓	น.ส.ธิติพร สุนธากร	สวนผลไม้	s.thitiphon@hotmail.com/amiau๓.st/amiau_suttakorn	ป.โท
๔	น.ส.สุนิสา สุนธากร	สวนผลไม้	air_for_winter@hotmail.com	ป.ตรี
๕	นายสมจินต์ วงศ์ปิติกุล	ผัก	somjin@yahoo.com/๐๖๑๕๒๖๕๓๖๒	ป.โท
๖	น.ส.ธิดา จินตนครชัยศรี	ผัก	nan.aitm@hotmail.com/nan ku/๐๘๓๑๗๗๔๗๔๔	ป.โท
๗	น.ส.วรัญญา ต้วงสอาด	ผัก	Warunda Duangsad	ป.โท
๘	นายมนตรี สำเภาเทศ	ผัก/ผลไม้	oracular luminous	ป.ตรี
๙	น.ส.อภิรดี พุมมีดี	สวนผลไม้/ประมง	๐๘๕-๗๙๗-๒๕๑๖/teaw apiradee	ม.ปลาย
๑๐	น.ส.อิศราพร สุนทรกิจพาณิชย์	สวนผลไม้	issst.stkpn@gmail.com	ป.ตรี
๑๑	นายขจร มงคลชาญ	ไม้ดอก	-	ม.ปลาย
๑๒	น.ส.สุกัญญา สิงห์วิบูลย์	ข้าว	-	
๑๓	น.ส.อภิรดี ตุลานนท์	เกษตรผสมผสาน	iamcherry.at@gmail.co.th	ป.ตรี
๑๔	นายพนนต์ ยิ่งประเสริฐ	ปลูกข้าว	พนนต์ ยิ่งประเสริฐ	ม.ปลาย
๑๕	นายสมวย ห้วยมะโกก	เพาะชำกล้าไม้	สมวย ห้วยมะโกก	ม.ปลาย
๑๖	นางบุปผา พูลสง่า	เพาะชำกล้าไม้	บุปผา พูลสง่า	ประถม
๑๗	นายธนวัฒน์ บุญปก	เกษตรผสมผสาน	thanawat boonpok	ม.ปลาย
๑๘	นายอรธพร เต็มเปี่ยม	ปลูกข้าว	-	ม.ปลาย
๑๙	นายชัยรัตน์ วิลัยวงษ์	สมุนไพร/แปรรูป	chairat.m@hotmail.com/joelnwshop	ป.ตรี
๒๐	นายธนกร โลกนimit	ผลไม้/ผัก	thanakorn loknimit /jak2889	ป.ตรี
๒๑	นายณัฐวุฒิ ฉิมพาลี	ผลไม้/ไฟ/ผัก	natthawut chimphali/woody-1	ปวส.
๒๒	นางหทัยรัตน์ มะดี	ปลูกข้าว/เห็ด	-	ม.ปลาย
๒๓	นายสุวรรณ์ดี มินศรี	ปลูกข้าว	สุวรรณ์ดี มินศรี /0816289489	ป.ตรี
๒๔	น.ส.มัลลิกา โชะมณี	ปลูกข้าว	-	ป.ตรี
๒๕	นายประจักษ์ แก้วสวัสดิลาภ	ปลูกข้าว	-	ปวส.

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ปี ๒๕๖๑

ตาราง ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ที่	ประเภท ศพก.	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	หน่วยงาน	ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทร
				หลัก		
๑	ศพก. หลัก	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	กษจ.	นายสุรพงษ์ บุญเคลิ้ม	๐๙๑-๗๕๒๗๐๖๐
๒	ศพก. หลัก	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	กษจ.	นายสำราญ ฐูปเงิน	๐๘๖-๐๒๙๗๙๕๕
๓	ศพก. หลัก	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	กษจ.	นายนรินทร์ เบ็ญจวงษ์	๐๘๑-๖๕๔๖๔๙๒
๔	ศพก. หลัก	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	กษจ.	นายสัมพันธ์ ศรีอ่อน	๐๘๗-๐๗๓๑๗๕๗
๕	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์เครื่องมือช่วยประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ปม.	นายธนวัฒน์ ชัยน	๐๘๕-๐๘๓๖๐๙๓
๖	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชบ้านคลองใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	กษจ.	นายเนียด มั่งมี	๐๘๑-๑๕๔๐๑๕๑
๗	ศพก. เครื่องมือช่วย	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวพันธุ์ดีบ้านชวดบัว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	กษจ.	นางจิรวรรณ จันทา	๐๘๙-๒๒๗๐๓๗๕
๘	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์เครื่องมือช่วยประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ปม.	นายประคอง ถิ่นเจริญ	๐๘๖-๘๓๕๔๒๙๔
๙	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านคลองโพธิ์	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายวิเชียร นุญฉาย	๐๘๑-๑๖๐๕๕๔๘
๑๐	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านกุดรัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	กษจ.	นายสุริยะ คณະธรรม	๐๘๓-๑๒๑๙๙๒๒
๑๑	ศพก. เครื่องมือช่วย	ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	กษ.	นายปัญญา ปุลิเวคินทร์	๐๓๗-๓๘๔๐๔๙
ที่	ประเภท ศพก.	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	หน่วยงาน	ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทร

๑๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้สหกรณ์จังหวัดนครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	สหกรณ์	นางอุบล ชะบาททอง	๐๘๙-๖๖๓๔๒๐๖
๑๓	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	พด.	นายนิยม จันดีเรียน	๐๘๖-๘๔๖๒๙๓๐
๑๔	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เครือข่ายประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ปม.	นายประเทือง แซ่มซ้อย	๐๘๕-๔๓๐๖๓๖๙
๑๕	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านกุดตะเคียน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นางสาวโสภี สีทา	๐๘๕-๓๓๘๐๔๗๔
๑๖	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ดินปุ๋ยชุมชนบ้านกุดตะเคียน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	อารักขา	นายสมคิด กุดบ้านหนอง	๐๙๔-๔๕๔๔๒๘๕
๑๗	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านคลองสะท้อน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายไร ไครอินทร์	๐๘๖-๘๔๓๔๖๒๔
๑๘	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กษ.	นางสำราญ เขียวนรโพ	๐๙๒-๐๘๓๙๐๘๖
๑๙	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	ส.ป.ก.	นายสมพงษ์ พุดเกิด	๐๖๑-๙๑๕๗๐๔๙
๒๐	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ปม.	นางพยุร แสงจันทร์	๐๘๙-๖๐๕๙๒๕๖
๒๑	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ปม.	นางสำราญ บุญคำ	๐๓๗-๘๔๓๙๕๓
๒๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผลตำบลลงละคร	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	กษจ.	นางสาวชนิดาภา พวงประเสริฐ	๐๘๔-๑๔๒๖๗๗๗
๒๓	ศพก. เครือข่าย	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ควายไทยสาริกา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ปศ.	นายภูธร หมื่นวงศ์	๐๘๙-๘๙๑๖๐๓๓
๒๔	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	อารักขา	นายมี้ง สืบจากลา	๐๖๔-๕๕๑๐๑๗๓
๒๕	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การสหกรณ์สาขาอำเภอปากพลี	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	สหกรณ์	นางสาวกัญญา ตรงคง	๐๘๑-๗๖๒๒๖๖๔
๒๖	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	กษ.	นายวิรัตน์ จินลักษณ์	๐๘๘-๒๘๕๙๓๔๑
๒๗	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การผลิตชะอมคุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	กษจ.	นางบุญเรือง ปิ่นเกตุ	๐๘๔-๕๔๙๐๔๙๗
ที่	ประเภทศพก.	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	หน่วยงาน	ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทร
๒๘	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	กษจ.	นายประกอบ ศรีวระมย์	๐๘๖-๓๑๗๕๖๗๔

๒๙	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพาะเลี้ยง กบครบวงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ประมง	ปม.	นางจิตติยา น้อยสำแดง	๐๘๕-๐๙๑๓๒๘๘
๓๐	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลา ครบวงจร	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ประมง	ปม.	นายสำเนา เกษกาเหนือ	๐๘๖-๘๔๙๒๕๘๔
๓๑	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพาะปลูก ข้าวปลอดสารพิษ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กข.	นายเจริญ บุญเค็ลิม	๐๘๖-๐๖๕๖๗๒๑
๓๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) เนินหินแร่	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นางละมัย จิตรน้อม	๐๘๘-๔๘๔๗๖๓๙
๓๓	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เครือข่ายสหกรณ์ การเกษตรถาวรพัฒนา นครนายก จำกัด	ศูนย์เรียนรู้ด้าน สหกรณ์	สหกรณ์	นายวัลดี วรรณราช	๐๘๑-๕๓๖๖๖๓๕
๓๔	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การขยายพันธุ์ พืช	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	กษจ.	นายณรงค์ รักษาศิลป์	๐๘๔-๗๖๖๗๓๘๐
๓๕	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงตามแนว พระราชดำริ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายเอกชัย สมชื่อ	๐๙๐-๘๙๔๔๔๘๖
๓๖	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านวังปลา ไหล	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กข.	นายประสาร เต็มเปี่ยม	๐๙๒-๗๙๓๖๘๐๗
๓๗	ศพก. เครือข่าย	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเลี้ยง ไก่พื้นเมืองบ้านศรี สุวรรณ จ.นครนายก	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุ สัตว์	ปศ.	นายศิริชัย ไพบูลย์	๐๘๕-๑๕๓๓๑๒๒
๓๘	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน คลองวัว ตำบลอาษา	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายธีรยุทธ เปรมจิตร	๐๘๙-๐๗๕๕๒๗๗
๓๙	ศพก. เครือข่าย	กลุ่มศูนย์การใช้ประโยชน์ ที่ดินในพื้นที่ สปก.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	ส.ป.ก.	นางสุภา พิกุลแก้ว	๐๘๑-๗๕๙๙๕๘๙
๔๐	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านบาง ปลากด	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กข.	นายสุด เสือสวัสดิ์	๐๘๑-๒๐๙๓๗๖
๔๑	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านเกาะไม้ ลาย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กข.	นายบุญชู สุจินันท์	๐๘๙-๐๙๒๒๔๗๘
๔๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านวังบัว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	กข.	นายลมัย เจริญนา	๐๘๖-๑๐๔๒๐๔
๔๓	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร พอเพียงตำบลป่าชะ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายทองหล่อ แดงอร่าม	๐๘๗-๐๔๒๕๐๔๑
ที่	ประเภท ศพก.	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	หน่วยงาน	ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทร
๔๔	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร พอเพียงบ้านทุ่งกระโปรง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายสมหมาย เกตุแก้ว	๐๖๓-๙๙๖๗๙๙๐

๔๕	ศพก. เครือข่าย	กลุ่มศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายศักดิ์ดา ชีชะวา	๐๘๗-๑๓๕๓๖๗๖
๔๖	ศพก. เครือข่าย	กลุ่มศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ เศรษฐกิจพอเพียง ตำบล ศรีกะอาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายเพทาย วรวัฒน์	๐๘๘-๙๖๕๒๙๐๖
๔๗	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านบึงหลุมบัว	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายอิสระ หมดรอด	๐๘๑-๔๓๓๓๒๒๓
๔๘	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านปากบึงศาล	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายประทีป พรหมหอม	๐๘๕-๖๖๖๑๐๘๗
๔๙	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้ ประโยชน์จากที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	ส.ป.ก.	นายศิริ อุดมวงษ์	๐๘๑-๗๓๔๒๔๒๑
๕๐	ศพก. เครือข่าย	ศคปช.บ้านคลอง๒๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชน (ศคปช.)	อารักขา	นายวิมล บุญรอด	๐๘๙-๔๐๗๗๒๘๓
๕๑	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านคลอง๒๓ฝั่งใต้	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายมงคล สวายสม	๐๘๐-๘๒๙๑๘๓๘
๕๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านคลอง๒๔ฝั่งใต้	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นางหทัย ภูเพ็ชร	๐๘๗-๕๘๐๔๐๔๑
๕๓	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(ศพก.) ด้าน ประมง ปี๒๕๖๐	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ประมง	ปม.	นายสุรียนต์ ต้นสกุล	๐๘๓-๗๖๙๕๙๑๒
๕๔	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(ศพก.) บ้าน คลองขุด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	กษจ.	นายอาทิตย์ บุญท้วม	๐๘๗-๖๐๘๖๒๖๓
๕๕	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(ศพก.) ด้าน ประมง ปี ๒๕๖๐	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ประมง	ปม.	นางสาวราตรี พุฒพันธ์	๐๘๙-๕๒๙๑๘๒๓
๕๖	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านเกาะล่าง	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายทองสุข พลอย ประเสริฐ	๐๘๑-๕๘๙๓๗๐๗
๕๗	ศพก. เครือข่าย	สวนยูงทอง	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิง เกษตร	กษจ.	นางเรณู มะนูน	๐๘๑-๙๑๖๓๐๔๐
ที่	ประเภท ศพก.	ชื่อศูนย์	ประเภทศูนย์	หน่วยงาน	ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทร
๕๘	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(ศพก.) ด้าน ประมง ปี ๒๕๖๐	ศูนย์เรียนรู้ด้าน ประมง	ปม.	นางปานทอง อาทิตย์ฉาย	๐๘๕-๑๕๒๙๑๙๖

๕๙	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้สหกรณ์จังหวัดนครนายก สหกรณ์การเกษตรรองครักษ์ จำกัด	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	สหกรณ์	นางวรรณภา ศิริประภาขมมงคล	๐๓๗-๓๙๑๐๙๔
๖๐	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านหนองขุม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	อารักขา	นายสุพจน์ ศรีรุ่ง	๐๖๒-๘๘๖๖๙๑๕
๖๑	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การสหกรณ์จังหวัดนครนายก สหกรณ์เข้าซื้อที่ดินเมืองเก่า จำกัด	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	สหกรณ์	นางวัชรีย์ ปัญญา	๐๘๗-๖๑๒๔๐๖๑
๖๒	ศพก. เครือข่าย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	ส.ป.ก.	นางนิตยา บุญเกิด	๐๘๑-๓๖๒๐๘๕๗
๖๓	ศพก. เครือข่าย	เอกวัฒน์พันธุ์ไม้	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	กษจ.	นายเอกวัฒน์ เดชหัว	๐๘๖-๓๑๖๓๗๙๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ มีนาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในจังหวัดนครนายก ร่วมกันระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ พิจารณาปรับปรุงแก้ไข สภาพแวดล้อมด้านการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัด ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก

S จุดแข็ง(ภายใน)

๑. พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม
๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีความสำคัญ หลากหลาย และมีชื่อเสียง
๓. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ส่งผลดีต่อตลาดสินค้าเกษตรของจังหวัดนครนายกเป็นอย่างมาก
๔. ใกล้แหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าขนาดใหญ่
๕. มีแหล่งการศึกษาเรียนรู้ ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๖. พื้นที่ด้านการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่ในเขตชลประทาน
๗. มีกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง

W จุดอ่อน (ภายใน)

๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
๒. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ เป็นดินเปรี้ยว
๓. ระบบแพร่กระจายน้ำในไร่นา ไม่ครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูก
๔. เกษตรกรขาดความตระหนัก ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์
๕. ไม่มีระบบสารสนเทศ เพื่อการวางแผนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด(การวิเคราะห์)
๖. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรขาดความเข้มแข็ง (การรวมกลุ่ม)
๗. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการนำความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร

O โอกาส (ภายนอก)

๑. นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ให้เห็นผล อย่างเป็นรูปธรรม
๒. นโยบายของรัฐบาล ให้การสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน
๓. กลไกประชารัฐสร้างโอกาสในการแข่งขันให้กับสินค้าเกษตร
๔. ความต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานมีมากขึ้น
๕. ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยสนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตร
๖. เทคโนโลยีเครื่องจักรกลทางการเกษตร มีความหลากหลายมากขึ้น เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตและ ลดต้นทุนการผลิต
๗. การเปิดตลาดการค้าเสรี (ลดการกีดกันทางการค้า ด้านวัฒนธรรมประเพณี)

T อุปสรรค (ภายนอก)

๑. ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรสูง
๒. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเกษตร
๓. การแข่งขันจากการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน (คู่แข่งในประเทศข้างเคียง มีราคาสินค้าต่ำกว่า)
๔. ภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบ่อยครั้งเกิดผลกระทบต่อ ผลิตผลสินค้าเกษตร
๕. การรुकึบของภาคอุตสาหกรรม และชุมชนที่อยู่อาศัย
๖. การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม (มีผู้สูงวัยมาก)

กลยุทธ์การพัฒนาที่ได้จากการจัดทำ TOWS Matrix

SO กลยุทธ์

S๑O๑

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าในเขตเกษตรกรรม

S๒O๔

- ส่งเสริมการผลิตที่มีความสำคัญ สร้างโอกาสในการแข่งขัน

S๔O๗

- ส่งเสริมระบบตลาดเกษตรครบวงจร

S๕O๕

- ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาการเกษตร

S๖O๑

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด

S๒O๔

- เพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตร (การแปรรูปทางการเกษตร ฯลฯ)

WO กลยุทธ์

W๒O๒

- พัฒนาและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

W๗O๑

- พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง (ส่งเสริมองค์ความรู้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนการผลิต)

W๕O๕

- พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการเกษตร (เป็น Smart ฯลฯ)

W๔O๓

- ปรับกระบวนการผลิตสู่การทำเกษตรที่มีมาตรฐานความปลอดภัย

- เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

ST กลยุทธ์

S๑T๑

- การบริหารจัดการในเขตเกษตรกรรม (Zoning) และนอกเขตเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพของสินค้าเกษตร

S๓T๕

- การพัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว

S๗T๒

- การพัฒนาภาคเกษตรแบบบูรณาการอย่างครบวงจรและยั่งยืน

WT กลยุทธ์

W๔ T๓

- ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการผลิตเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า

W๕T๒

- ปรับปรุงเพิ่มข้อมูลเพื่อการให้บริการทางการเกษตร

W ๕T๔

- พัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม ๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีความสำคัญ หลากหลาย และมีชื่อเสียง ๓. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ส่งผลดีต่อตลาดสินค้าเกษตรของจังหวัดนครนายกเป็นอย่างมาก ๔. ใกล้แหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าขนาดใหญ่ ๕. มีแหล่งการศึกษาเรียนรู้ ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๖. พื้นที่ด้านการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่ในเขตชลประทาน ๗. มีกลไกในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (Weakness)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ๒. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นดินเปรี้ยว ๓. ระบบแพร่กระจายน้ำในไร่นา ไม่ครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูก ๔. เกษตรกรขาดความตระหนัก ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ ๕. ไม่มีระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (การวิเคราะห์) ๖. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรขาดความเข้มแข็ง (การรวมกลุ่ม) ๗. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการนำความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร
<p style="text-align: center;">โอกาส (Opportunity)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๘. นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ๙. นโยบายของรัฐบาล ให้การสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน ๑๐. กลไกประชารัฐสร้างโอกาสในการแข่งขัน ให้กับสินค้าเกษตร ๑๑. ความต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีมากขึ้น ๑๒. ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตร ๑๓. เทคโนโลยีเครื่องจักรกลทางการเกษตร มีความหลากหลายมากขึ้น เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต ๑๔. การเปิดตลาดการค้าเสรี (ลดการกีดกันทางการค้า ด้านวัฒนธรรมประเพณี) 	<p style="text-align: center;">ภัยคุกคาม (Threat)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรสูง ๒. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเกษตร ๓. การแข่งขันจากการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน (คู่แข่งชั้นประเทศข้างเคียง มีราคาสินค้าต่ำกว่า) ๔. ภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบ่อยครั้งเกิดผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตร ๕. การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม และชุมชนที่อยู่อาศัย ๖. การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม (มีผู้สูงวัยมาก)

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์
TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>๑. พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเหมาะสมต่อการเกษตรกรรม</p> <p>๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีความสำคัญ หลากหลาย และมีชื่อเสียง</p> <p>๓. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ส่งผลดีต่อตลาดสินค้าเกษตรของจังหวัด นครนายกเป็นอย่างมาก</p> <p>๔. ใกล้เคียงรวบรวมและกระจายสินค้าขนาดใหญ่</p> <p>๕. มีแหล่งการศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๖. พื้นที่ด้านการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน</p> <p>๗. มีกลไกในการส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรในพื้นที่แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง</p>	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน</p> <p>๒. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ เป็นดินเปรี้ยว</p> <p>๓. ระบบแพร่กระจายน้ำในไร่นาไม่ครอบคลุมพื้นที่ เพาะปลูก</p> <p>๔. เกษตรกรขาดความตระหนักในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์</p> <p>๕. ไม่มีระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (การวิเคราะห์)</p> <p>๖. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรขาดความเข้มแข็ง (การรวมกลุ่ม)</p> <p>๗. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการนำความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร</p>
<p style="text-align: center;">O โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๑. นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอื้อต่อการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>๒. นโยบายของรัฐบาล ให้การสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน</p> <p>๓. กลไกประชารัฐสร้างโอกาสในการแข่งขัน ให้กับสินค้าเกษตร</p> <p>๔. ความต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานมีมากขึ้น</p> <p>๕. ระบบเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตร</p> <p>๖. เทคโนโลยีเครื่องจักรกลทางการเกษตร มีความหลากหลายมากขึ้น เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต</p> <p>๗. การเปิดตลาดการค้าเสรี (ลดการกีดกันทางการค้าด้านวัฒนธรรมประเพณี)</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>S๑O๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการผลิตสินค้าในเขตเกษตรกรรม <p>S๒O๔</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการผลิตที่มีความสำคัญ สร้างโอกาสในการแข่งขัน <p>S๔O๗</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมระบบตลาดเกษตรครบวงจร <p>S๕O๕</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนากิจการเกษตร <p>S๖O๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด 	<p style="text-align: center;">WO</p> <p>กลยุทธ์</p> <p>W๒O๒</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น <p>W๗O๖</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง (ส่งเสริมองค์ความรู้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนการผลิต) <p>W๕O๕</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการเกษตร (เป็น Smart ฯลฯ) <p>W๔O๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับกระบวนการผลิตสู่การทำเกษตรที่มีมาตรฐานความปลอดภัย - เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

T ภัยคุกคาม (ภายนอก)	ST	WT
<p>๑. ต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรสูง</p> <p>๒. ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเกษตร</p> <p>๓. การแข่งขันจากการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน (คู่แข่งประเทศข้างเคียงมีราคาสินค้าต่ำกว่า)</p> <p>๔. ภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบ่อยครั้งเกิดผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๕. การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่อาศัย</p> <p>๖. การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม (มีผู้สูงอายุมาก)</p>	<p>กลยุทธ์</p> <p>S๑T๑</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการในเขตเกษตรกรรม (Zoning) และนอกเขตเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพของสินค้าเกษตร <p>S๓T๕</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและส่งเสริมการทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว <p>S๗T๒</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาภาคเกษตรแบบบูรณาการอย่างครบวงจรและยั่งยืน 	<p>กลยุทธ์</p> <p>W๔ T๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการผลิตเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า <p>W๕T๒</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงเพิ่มข้อมูลเพื่อการให้บริการทางการเกษตร <p>W ๕T๔</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก

๑. วิสัยทัศน์ (vision)

“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน
สร้างรายได้อย่างยั่งยืน ”

๒. พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำการเกษตร
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Smart Ag-Products) เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขัน
๓. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร สู่ความยั่งยืน (ลดสารเคมี/ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์/ระบบแพร่กระจายน้ำ)
๔. ส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม
๕. พัฒนาบุคลากรทางการเกษตร/สถาบันเกษตรกร สู่การเป็น Smart Farmer และ Smart officer และ Smart Ag-Groups

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าประสงค์ สินค้าเกษตรของจังหวัด มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร

- กลยุทธ์**
๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสม
  ๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
  ๓. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร
  ๔. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน / GAP / เกษตรอินทรีย์ (แห่ง)
๒. ร้อยละรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
๓. จำนวนพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ (แปลง)
๔. จำนวนชนิดสินค้าที่มีการพัฒนาตามนโยบายเขตเกษตรกรรม (Zoning) (ชนิด)
๕. จำนวนชนิดสินค้าด้านการเกษตรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ชนิด)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้เข้มแข็งสู่ความยั่งยืน

เป้าประสงค์ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี (Smart Ag-Groups)

- กลยุทธ์**
๑. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตร
  ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม
  ๓. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร
  ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ โครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร ได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์**
๑. พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบส่งน้ำ และการกระจายน้ำ ให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม
  ๒. ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินและน้ำให้เหมาะสมกับการผลิตสินค้าเกษตร
  ๓. ส่งเสริมการใช้แผนที่การบริหารจัดการพื้นที่เชิงรุก (Agri-Map) เพื่อการตัดสินใจปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตร

- ตัวชี้วัด**
๑. จำนวนพื้นที่แหล่งน้ำ ได้รับการพัฒนาและฟื้นฟู (แห่ง)
  ๒. จำนวนพื้นที่การบริหารจัดการน้ำในเขตชลประทาน (ไร่)
  ๓. ร้อยละของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการบริหาร(จำนวนกลุ่มผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้น)
  ๔. จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดการและฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน (ไร่)
  ๕. จำนวนพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนตาม Agri-map (ไร่)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการเชื่อมโยงตลาดอย่างเป็นระบบ
เป้าประสงค์ ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร ได้คุณภาพและมาตรฐาน ตามความต้องการของผู้บริโภค (Smart Ag-Products)

- กลยุทธ์**
๑. ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งภายในและภายนอกจังหวัด
  ๒. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
  ๓. ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์

- ตัวชี้วัด**
๑. จำนวนช่องทางจัดจำหน่าย/การบริหารจัดการ (แห่ง)
  ๒. จำนวนสินค้าเกษตรที่ได้รับการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ (ชนิด)
  ๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ชนิด)
  ๔. จำนวนสินค้าที่มีการสร้างและพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ (ชนิด)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

เป้าประสงค์ สร้างเสริมให้บุคลากรและองค์กร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในจังหวัด ให้เป็น Smart farmer และ Smart office

- กลยุทธ์**
๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  ๒. พัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตร เพื่อการวางแผน/บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

- ตัวชี้วัด**
๑. จำนวนบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ Smart Officer (ราย)
  ๒. ร้อยละของผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (ร้อยละ)
  ๓. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ร้อยละ)
  ๔. จำนวนผู้ใช้บริการจากระบบสารสนเทศการเกษตรที่เพิ่มขึ้น (ราย)
  ๕. จำนวนรายการข้อมูลที่ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน/จำนวนฐานข้อมูลที่ให้บริการ (รายการ)

ภาพรวมแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสม ๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ๓. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าเกษตร ๔. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งสู่ความยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตร ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม ๓. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ ๑. พัฒนาแหล่งน้ำระบบส่งน้ำและการกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม ๒. ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินและน้ำให้เหมาะสมกับการผลิตสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมการใช้แผนที่การจัดการพื้นที่เชิงรุก (Agri-Map) เพื่อการตัดสินใจปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและการเชื่อมโยงตลาดอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์ที่ ๑. ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งภายในและภายนอกจังหวัด ๒. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ๓. ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตราสินค้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕

การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์ กลยุทธ์ที่ ๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒. พัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตรเพื่อการวางแผน/บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

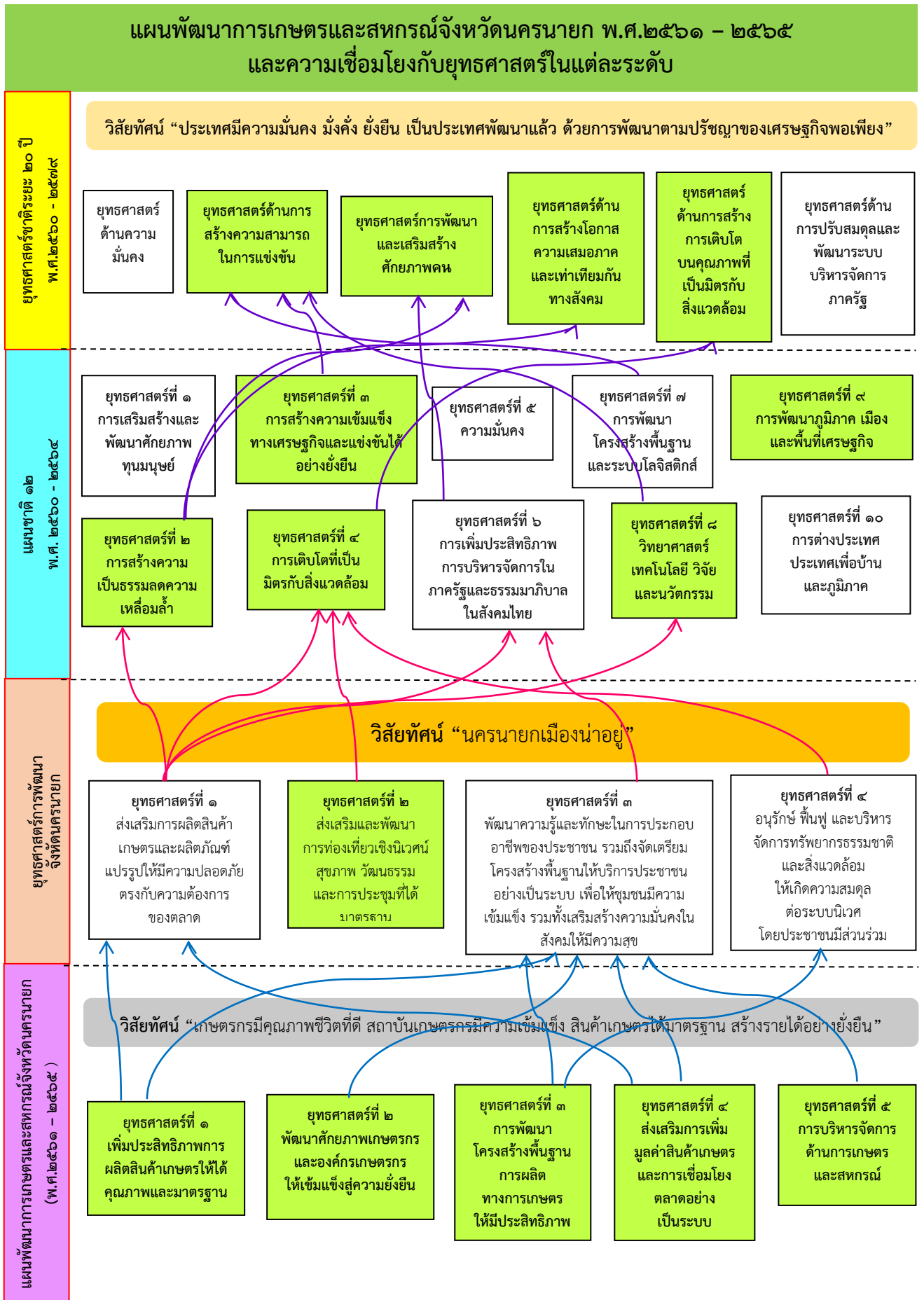
Vision

วิสัยทัศน์
 “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน สร้างรายได้อย่างยั่งยืน ”

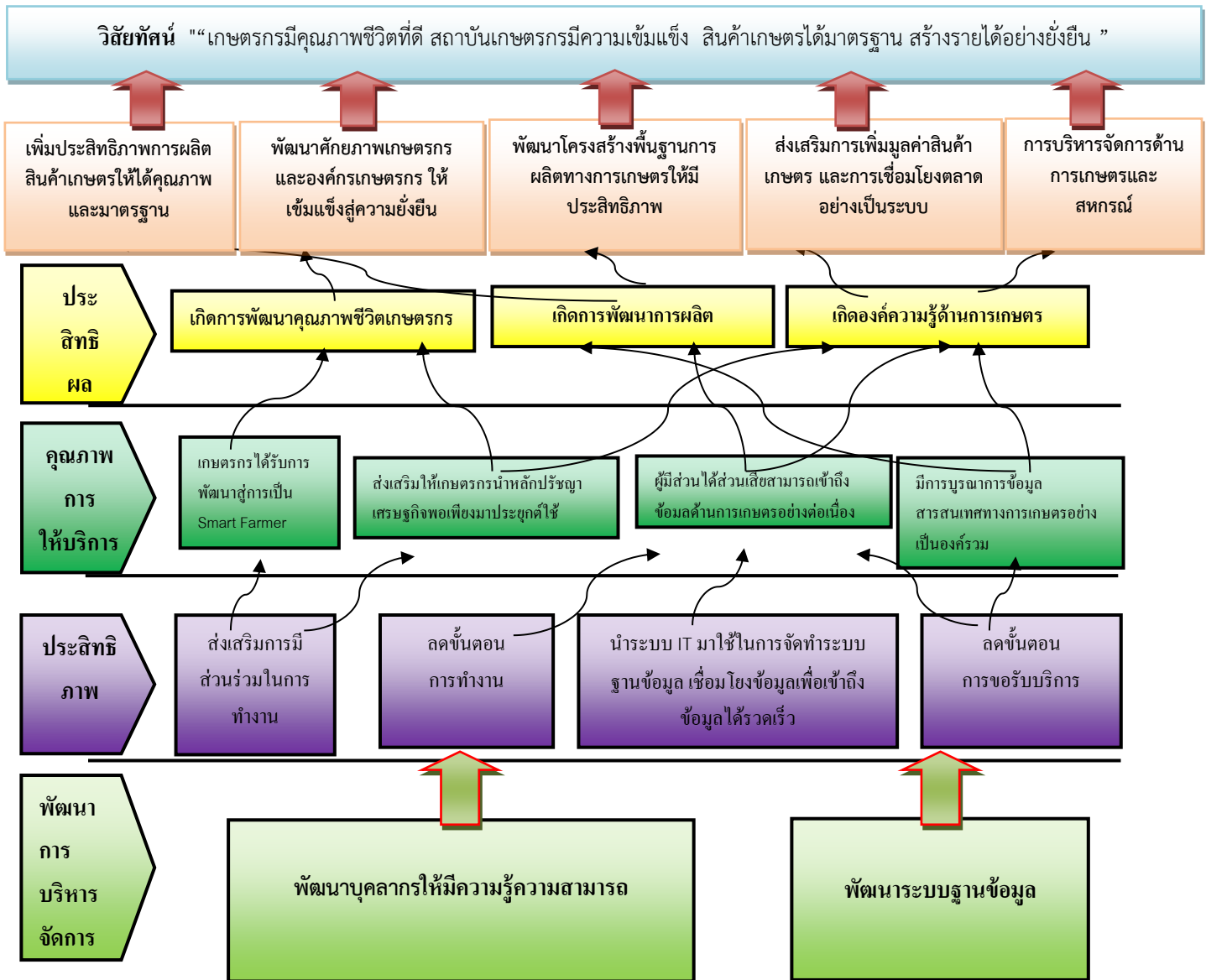
Mission

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการทำการเกษตร
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Smart Ag-Products) เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขัน
๓. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรสู่ความยั่งยืน (ลดสารเคมี/ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์/ระบบแพร่กระจายน้ำ)
๔. ส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม
๕. พัฒนาศักยภาพเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart officer และ Smart Ag-Groups

๔. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

๖. เป้าหมายตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก (พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๕) ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๒

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕			
๑. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน	สินค้าเกษตรของจังหวัด มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร	๑. จำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน / GAP / เกษตรอินทรีย์ (แห่ง)	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ที่เหมาะสม	
		๒. ร้อยละรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๒๕	๒. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน	
		๓. จำนวนพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ (แปลง)	๕	๗	๙	๑๑	๑๓	๑๓	๓. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร	
		๔. จำนวนชนิดสินค้าที่มีการพัฒนาตามนโยบายเขตเกษตรกรรม (Zoning) (ชนิด)	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๔. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	
		๕. จำนวนชนิด	๑	๑	๑	๑	๑	๕		

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕			
		สินค้าด้านการเกษตรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ชนิด)								
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๒ : พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร ให้ เข้มแข็งสู่ความยั่งยืน	เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ องค์กรเกษตรกร ได้รับการพัฒนาให้ มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี (Smart Ag- Groups)	๑. จำนวนเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer (ราย)	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑.ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตร	
		๒. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน (แห่ง)	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐	๒.ส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม	
		๓. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา (แห่ง)	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕	๓.พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร	
		๔. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕	๔.ส่งเสริมให้เกษตรกรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕			
		การอบรมและนำไปประยุกต์ใช้ (ราย)								ประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร
๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ	โครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร ได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. จำนวนพื้นที่แหล่งน้ำ ได้รับการพัฒนาและฟื้นฟู (แห่ง)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	๑.พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบส่งน้ำ และการกระจายน้ำ ให้ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม	
		๒. จำนวนพื้นที่การบริหารจัดการน้ำในเขตชลประทาน (ไร่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒.ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดิน และน้ำให้เหมาะสมกับการผลิตสินค้าเกษตร	
		๓. ร้อยละของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรที่มีส่วน	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๒๕	๓.ส่งเสริมการใช้แผนที่การบริหารจัดการพื้นที่เชิงรุก (Agri-Map) เพื่อการตัดสินใจปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตร	

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
		ร่วมในการบริหาร (จำนวนกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพิ่มขึ้น)							
		๔. จำนวนพื้นที่ เกษตรกรรมที่ได้รับ การจัดการและ ฟื้นฟูปรับปรุงบำรุง ดิน (ไร่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	
		๕. จำนวนพื้นที่ที่มี การปรับเปลี่ยน ตาม Agri-map (ไร่)	๑๐๐	๑๕๐	๒๐๐	๒๕๐	๓๐๐	๓๐๐	
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๔ : ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตร และการ เชื่อมโยงตลาดอย่างเป็น	ผลิตภัณฑ์แปรรูป ทางการเกษตร ได้ คุณภาพและ มาตรฐาน ตาม	๑. จำนวนช่อง ทางการจัด จำหน่าย/การ บริหารการจัดการ	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐	๑.ส่งเสริมการเชื่อมโยง ตลาดสินค้าเกษตรทั้งภายใน และภายนอกจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี	กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
ระบบ	ความต้องการของผู้บริโภค (Smart Ag-Products)	(แห่ง)							๒.ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ๓.ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์
		๒. จำนวนสินค้าเกษตรที่ได้รับการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ (ชนิด)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	
		๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ชนิด)	๓๕	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๙๕	
		๔. จำนวนสินค้าที่มีการสร้างและพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ (ชนิด)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐	
๕. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์	สร้างเสริมให้บุคลากรและองค์กรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดให้เป็น	๑. จำนวนบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ Smart Officer (ราย)	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐	๑.พัฒนาศักยภาพบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี	
	Smart farmer และ Smart office	๒. ร้อยละของผล การดำเนินงานตาม แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด (ร้อยละ)	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๒. พัฒนาระบบสารสนเทศ การเกษตร เพื่อการ วางแผน/บริการอย่างมี ประสิทธิภาพ
		๓. ร้อยละความพึง พอใจของ ผู้รับบริการและผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย (ร้อยละ)	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐	
		๔. จำนวน ผู้ใช้บริการจาก ระบบสารสนเทศ การเกษตรที่เพิ่มขึ้น (ราย)	๕๐	๑๐๐	๑๕๐	๒๐๐	๒๕๐	๕๐๐	
		๕. จำนวนรายการ ข้อมูลที่ปรับปรุงให้ เป็นปัจจุบัน/ จำนวนฐานข้อมูลที่ ให้บริการ (รายการ)	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓	๖๕	

